

**YAYLI ÇALGI EĞİTİMİNDE BİRLİKTE SESLENDİRMENİN
ÖNEMİNE İLİŞKİN ÖĞRETİM ELEMANI VE ÖĞRENCİ
GÖRÜŞLERİ**

Aybüke Kaya

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

MART, 2023

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşulu ile tezin teslim tarihinden itibaren bir(1) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Aybüke
Soyadı : Kaya
Bölümü : Müzik Eğitimi
İmza :
Teslim Tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı : Yaylı Çalgı Eğitiminde Birlikte Seslendirmenin Önemine İlişkin
Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri
İngilizce Adı : Instructor And Student Views On The Importance Of Ensemble
Playing In String Instrument Education

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Adı Soyadı: Aybüke Kaya

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

Aybüke Kaya tarafından hazırlanan “Yaylı Çalgı Eğitiminde Birlikte Seslendirmenin Önemine İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Gamze Elif TANINMIŞ

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Başkan: Prof. Erdal TUĞCULAR

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Kaan YÜKSEL

Devlet Konservatuvarı, Başkent Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 24.02.2023

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Şaban ÇETİN

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans öğrenimim boyunca düştüğümde kaldıran, yürüdüğü yolda daima arkasındakilere ışık tutan bir eğitimciden fazlası biricik değerli öğretmenim ve tez danışmanım Prof. Dr. Gamze Elif TANINMIŞ'a saygılarımı sunuyorum. En büyük teşekkürü kendisine armağan ediyorum. Her ihtiyaç duyduğumda yanımda destekçi olan arkadaşlarım Büşra KARIŞIK ve Ali ERÜST'e çok teşekkür ediyorum. Her zaman ellerini üstümde hissettiğim varlıklarıyla huzur veren sevgili kalabalık ailem iyi ki varsınız ve hepinize teşekkür ediyorum.

YAYLI ÇALGI EĞİTİMİNDE BİRLİKTE SESLENDİRMENİN ÖNEMİNE İLİŞKİN ÖĞRETİM ELEMANI VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Aybüke Kaya

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Mart, 2023

ÖZ

Bu araştırmanın amacı yaylı çalgı eğitiminde birlikte seslendirmenin önemi ve gerekliliğine ilişkin öğretim elemanı ve öğrenci görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırma amaç, izlenen yöntem ve uygulanan işlem ile toplanan verilerin niteliği açısından betimsel bir nitelik taşımaktadır. Araştırmanın evrenini Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında yaylı çalgı öğretim elemanları ile yaylı çalgı öğrencileri, örneklemi ise tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen altı farklı ildeki müzik eğitimi anabilim dallarında yaylı çalgı derslerini yürüten 26 öğretim elemanı ile 72 yaylı çalgı öğrencisi oluşturmaktadır. Bu araştırmada kullanılan nitel bilgiler kaynak tarama ile nicel bilgiler ise anket yöntemiyle toplanmıştır. Konuya ilişkin öğretim elemanı ve öğrenci görüşlerini tespit etmek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan anket yaylı çalgı eğitimcilerine ve yaylı çalgı öğrencilerine Google Forms aracılığı ile ulaştırılmıştır. Araştırmada veri toplama aracıyla elde edilen nicel veriler, bilgisayar programlarının (SPSS) yardımıyla işlenmiş ve anketten elde edilen verilere ilişkin bulguların sergilenmesinde frekans (f) ve yüzde (%) kullanılmıştır. Öğretim elemanlarının görüşlerine göre öğrencilerin birlikte seslendirme çalışmalarıyla motivasyonlarının artmasının, müzikal ve teknik gelişimlerinin sınav ve sahne

deneyimlerinde performans kaygısını azalttığı ve bu durumun öğrencinin gelişiminde olumlu etkiler bıraktığı sonucu ortaya çıkmıştır. Öğrenci görüşlerine göre ise topluluk içinde yer almalarının öz güvenlerini arttırdığı, birlikte seslendirme çalışmalarının motivasyonlarını arttırdığı, müzikal ve teknik gelişimlerinin olumlu yönde değiştiği, sınav ve sahne deneyimlerinde performans kaygılarının azaldığı sonuçları ortaya çıkmıştır.

Çalgı eğitimcisinin ve öğrencinin çalıcı olarak daha aktif oldukları bir çalgı eğitiminin daha verimli olacağı düşünüldüğünde öğretim elemanlarının derslerinde birlikte seslendirme çalışmalarına yer vererek öğrencisi ile birlikte çalmalarının yararlı olacağı düşünülmektedir. Bu araştırmanın yaylı çalgı eğitiminde birlikte seslendirmenin önemini ortaya koyarak yaylı çalgı eğitim program geliştirme çalışmalarına ve bu konuda yeni yapılacak araştırmalara kaynak olması bakımından katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler : Müzik eğitimi, çalgı eğitimi, yaylı çalgı eğitimi, birlikte seslendirme.

Sayfa adedi : 89

Danışman : Prof. Dr. Gamze Elif TANINMIŞ

INSTRUCTOR AND STUDENT VIEWS ON THE IMPORTANCE OF ENSEMBLE PLAYING IN STRING INSTRUMENT EDUCATION

(M.S. Thesis)

Aybüke Kaya

GAZİ UNIVERSITY

INSTITUTE OF EDUCATIONAL SCIENCES

March, 2023

ABSTRACT

The aim of this research is to reveal the opinions of the instructors and students about the importance and necessity of performing together in string instrument education. The research has a descriptive nature in terms of the purpose, the method followed and the process applied and the quality of the data collected. The universe of the research consists of string instrument instructors and string instrument students in the Music Education Departments of Education Faculties in Turkey, and the sample consists of 26 instructors and 72 string instrument students who conduct string instrument lessons in music education departments in six different provinces selected by random sampling method. Qualitative information used in this research was collected by literature review and quantitative information was collected by survey method. The questionnaire prepared by the researchers in order to determine the views of the instructors and students on the subject was sent to the string instrument educators and string instrument students via Google Forms. Quantitative data obtained with the data collection tool in the research were processed with the help of computer programs (SPSS) and frequency (f) and percentage (%) were used to present the findings related to the data obtained from the survey. According to the opinions of the instructors, it was concluded that the increase in motivation of the students with vocalization activities, their musical and technical development reduced performance anxiety in exam

and stage experiences, and this had positive effects on the development of the student. According to the students' opinions, it was concluded that their participation in the ensemble increased their self-confidence, their vocalization activities increased their motivation, their musical and technical developments changed positively, and their performance anxiety decreased in exam and stage experiences.

Considering that an instrument education where the instrument trainer and the student are more active as players, it is thought that it will be beneficial for the instructors to play together with their students by giving place to vocalization activities in their lessons.

It is thought that this research will contribute to string instrument education program development studies and to be a source for new researches on this subject by revealing the importance of vocalizing together in string instrument education.

Key Words : Music Education, instrument training, string instrument training, ensemble playing

Page Number :89

Advisor : Prof. Dr. Gamze Elif TANINMIŞ

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZ	v
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xvi
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1.Çalgı Eğitimi	2

1.2.Yaylı Çalgı Eğitimi.....	3
1.3.Birlikte Seslendirme.....	4
1.4.Problem Cümlesi.....	6
1.5.Alt Problemler.....	7
1.6.Araştırmanın Amacı	7
1.7.Araştırmanın Önemi.....	7
1.8.Araştırmanın Varsayımları	8
1.9.Araştırmanın Sınırlılıkları.....	8
1.10.Tanımlar.....	8
BÖLÜM II.....	10
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	10
BÖLÜM III.....	15
YÖNTEM	15
3.1.Araştırmanın Modeli	15
3.2.Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	15
3.3. Verilerin Toplanması	21
BÖLÜM IV.....	22

BULGULAR VE YORUMLAR	22
4.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorum.....	22
4.2. İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorum	26
4.3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorum	27
4.4. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorum	29
4.5. Beşinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorum	33
4.6. Altıncı Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorum.....	38
4.7. Yedinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorum	41
BÖLÜM V	46
SONUÇ VE ÖNERİLER	46
5.1.Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	48
5.2.Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	48
5.3.Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	48
5.4.Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	49
5.5.Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	49
5.6.Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Sonuçlar.....	50
5.7.Araştırmanın Yedinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	50

5.8.Öneriler	51
KAYNAKLAR	52
EKLER	55
Yaylı Çalgı Eğitiminde Birlikte Seslendirmenin Önemine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri Anketi.....	56
Yaylı Çalgı Eğitiminde Birlikte Seslendirmenin Önemine İlişkin Öğrenci Görüşleri Anketi	60
Gazi Üniversitesi Etik Komisyon Kararı	66
Atatürk Üniversitesi İzin Belgesi.....	67
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi İzin Belgesi	68
Gazi Üniversitesi İzin Belgesi	69
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İzin Belgesi.....	70
Pamukkale Üniversitesi İzin Belgesi	71
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İzin Belgesi.....	72

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Öğretim Elemanlarının Cinsiyete Göre Dağılımları.....	16
Tablo 2. Öğretim Elemanlarının Görev Yaptıkları Yükseköğretim Kurumlarına Göre Dağılımları.....	17
Tablo 3. Öğretim Elemanlarının Unvanlarına Göre Dağılımları.....	17
Tablo 4. Öğretim Elemanlarının Mesleki Deneyimlerine Göre Dağılımları.....	18
Tablo 5. Öğretim Elemanlarının Eğitimini Verdikleri Çalgı Türüne Göre Dağılımları.....	18
Tablo 6. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımları.....	19
Tablo 7. Öğrencilerin Mezun Oldukları Ortaöğretim Kurumlarına Göre Dağılımları.....	19
Tablo 8. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Yükseköğretim Kurumlarına Göre Dağılımları.....	20
Tablo 9. Öğrencilerin Sınıflarına Göre Dağılımları.....	20
Tablo 10. Öğrencilerin Eğitimini Aldıkları Çalgı Türüne Göre Dağılımları.....	21
Tablo 11. Öğretim Elemanlarının Birlikte Seslendirme veya Toplu Çalmaya İlişkin Ders Yürütüp Yürütmeme Durumlarına Göre Dağılımları.....	23
Tablo 12. Birlikte Seslendirme Çalışmaları İçin Öğrencilerden Talep Olup Olmama Durumuna İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri.....	25
Tablo 13. Öğretim Elemanlarının Birlikte Seslendirme. Çalışmalarında Öğrencilerine Eşlik Edip Etmeme Durumlarına Göre Dağılımları.....	25
Tablo 14. Öğretim Elemanlarının Öğrencilerine Konserde veya Sınavda Birlikte Seslendirmeleri İçin Eser Verip Vermeme Durumlarına İlişkin Dağılımları.....	25

Tablo 15. Birlikte Seslendirme Çalışmalarının Öğrencinin Motivasyonunun Artmasındaki Etkisine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri.....	26
Tablo 16. Birlikte Seslendirme Çalışmalarının Öğrencilerin Performans Kaygısının Azalmasındaki Etkisine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri.....	26
Tablo 17. Birlikte Seslendirme Çalışmalarının Öğrencinin Müzikal Gelişimine Katkı Sağladığına İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri.....	27
Tablo 18. Birlikte Seslendirme Çalışmalarının Öğrencinin Teknik Gelişimine Katkı Sağladığına İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri.....	27
Tablo 19. Çalgı Eğitimini Aldıkları Süreye İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	30
Tablo 20. Hangi Sıklıkta Çalgılarına Çalıştıklarına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	30
Tablo 21. Çalgılarına Hâkim Olup Olmadıklarına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	30
Tablo 22. Çalgıya Ait Hakimiyet Düzeyine İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	31
Tablo 23. Daha Önce Çalgı Topluluğunda Yer Alıp Almama Durumlarına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımları.....	31
Tablo 24. Birlikte Seslendirme Çalışmalarında Grup Arkadaşlarınızla Birlikte Ortak Zaman Bulmada Sorun Yaşayıp Yaşamadıklarına İlişkin Öğrenci Görüşleri....	32
Tablo 25. Bulduğunuz Zamanlarda Bireysel Seslendirmeye Göre Verimli Çalışma Ortamı Oluşturup Oluşturamadıklarına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	33
Tablo 26. Birlikte Seslendirme Çalışmalarında Nota Takibini Rahat Yapıp Yapamadıklarına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	33
Tablo 27. Birlikte Seslendirmeden Keyif Alıp Almadıklarına İlişkin Öğrenci Görüşleri...	34
Tablo 28. Birlikte Seslendirme Çalışmalarında Hata Yapmanın Telaşlandırıp Telaşlandırmadığına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	34
Tablo 29. Birlikte Seslendirme Çalışmalarının Motivasyonunuzun Artmasında Etkili Olup Olmadığına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	34
Tablo 30. Birlikte Seslendirme Çalışmalarıyla Performans Kaygısında Azalma Olup Olmadığına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	35

Tablo 31. <i>Birlikte Seslendirmede Hız Terimlerine Dikkat Edip Etmediklerine İlişkin Öğrenci Görüşleri.....</i>	35
Tablo 32. <i>Birlikte Seslendirmede Gürlük Terimlerine Dikkat Edip Etmediklerine İlişkin Öğrenci Görüşleri.....</i>	36
Tablo 33. <i>Birlikte Seslendirmenin Müzikal Gelişiminize Katkı Sağlayıp Sağlamadığına Dair Öğrenci Görüşleri.....</i>	36
Tablo 34. <i>Birlikte Seslendirmenin Teknik Gelişiminize Katkı Sağlayıp Sağlamadığına Dair Öğrenci Görüşleri.....</i>	36
Tablo 35. <i>Birlikte Seslendirme Çalışmalarında Parmak Baskılarınızın Temiz Olmasını Ne Derecede Önemsediklerine Ait Öğrenci Görüşleri.....</i>	37
Tablo 36. <i>Birlikte Seslendirmede Eserdeki Parmak Numarası ve Yay Yazımlarını Dikkate Alıp Almadıklarına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....</i>	37

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Öğretim elemanlarının hangi çalgı topluluğunda/topluluklarında yer aldıklarına ilişkin dağılımları.....	23
Şekil 2. Öğretim elemanlarının birlikte seslendirme çalışmalarına ilişkin derslerini hangi sınıf düzeyinde yürüttüklerine ilişkin dağılımları.....	24
Şekil 3. Öğretim elemanlarının derslerinde hangi çalgı topluluğunu çalıştırdıklarına ilişkin dağılımları.....	24
Şekil 4. Hangi çalgı topluluğunda/topluluklarında yer aldıklarına ilişkin dağılımları.....	32

BÖLÜM I

GİRİŞ

Eğitimle, insanın değişimi ve gelişimi hedeflenmektedir. Sağlıklı bir eğitim, kişiyi ilgi ve yetenekleri doğrultusunda, en iyi şekilde yetiştirmeyi amaçlar. Her insan, yaşamı boyunca, eğitim ve öğretimini sürdürürken çok yönlü bir müzik ortamı içinde bulunur. Çocukların ve gençlerin sağlam bir ruh ve kişilik eğitimi almalarında müzik eğitiminin önemli bir yeri vardır (Biber Öz, 2001, s.101). Bireyin ruhsal gelişimine katkı sağlar ve kişilik eğitiminde destekçi olur. Eğitimin başlı başına önemli ve gerekli olduğunu her vurguladığımızda müzik eğitiminin de önemi ve gerekliliğini belirtmeliyiz.

Müzik eğitimi, bireylerin müzik aracılığıyla kendini geliştirmesinde önemli rol üstlenir. Müzik eğitimi alan bireyler, bu eğitimin gereği olan müziksel davranışları kazanarak belirli gelişmelere ulaşırlar. Müzik eğitiminin asıl amacı, eğitimin her aşamasında kişiye katkı sağlamak, onlara kendi yeteneklerini tanıma ve geliştirme fırsatı oluşturmak olmalıdır. (Uslu, 2007, s.816).

Müzik eğitimi, temelde, bir müzikal davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme sürecidir. Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin kendi müziksel yaşantısı temel alınır, bu temelden yola çıkılarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere erişilir (Uçan, 1997, s.10).

Duygu, davranış ve akıl gelişimlerinde müzik eğitiminin önemi ve gerçekliği yadsınamaz. Kişinin kendini ifade etmesine yardımcı olduğu da ifade edilebilir.

1.1.Çalgı Eğitimi

Müziğin öğretilmesinde, öğrenilmesinde, müziğin yaşatılmasında çalgı; kendisinden vazgeçilmez bir materyaldir (Günay ve Özdemir, 2003, s.72). Mesleki müzik eğitiminin de ayrılmaz bir parçasıdır.

Mesleki müzik eğitiminin ana boyutlarından biri olan çalgı eğitimi, müzik öğretmeni adayı için çok önemli ve temel bir boyuttur. Bu boyuta gerçekten önem verilmesi ve çalgıda olabildiğince gelişmeyi amaçlamak için, her çeşit olanağın kullanılması, her gün sistemli olarak uzun saatler boyu çalışılması kaçınılmaz bir zorunluluktur. Böylece birey, alacağı çalgı eğitiminin yardımıyla; oluşturacağı eğitim müziği dağarcığı dışında, ulusal ve evrensel düzeydeki müzik yapıtlarından derlenmiş seçkin bir dağara da sahip olacak ve en iyi biçimde mesleki yaşantısına hazırlanacaktır (Albuz, 2001, s.8).

Biber Öz' e (2001) göre, çalgı eğitimi yoluyla öğrencilerin; müzik bilgi ve beğenilerini, müzikalitelerini, birlikte müzik yapma yeteneklerini geliştirmeleri, düzenli ve disiplinli çalışma alışkanları kazanmaları, ulusal ve evrensel müzik sanatını tanımaları amaçlanır.

Çalgı eğitimi, zihin ve kasların beraber çalışması sonucunda psikomotor davranışların uyarılarak bilginin harekete ve beceriye dönüşmesidir. Bu becerilerin duruma uygun şekilde somutlaşması, bireyin bilgiyi daha rahat kalıcılaştırmasını ve otomatikleştirmesini sağlar. Burada somutlaşmaktan kastımız zihinsel hareketlerin somutlaşması, Merleau-Ponty'nin de bakış açısı olan somutlaşmış zihin yani insan bedenidir. Merleau-Ponty'nin bu bakış açısı, sanat ve sanat eğitimiyle ilgili, nöroloji alanlarında yapılan araştırmalarla desteklenmiştir. Seitz ise somutlaşmış zihin kavramını bedensel hareket ve düşünce ilişkisi ile bir şeyin nasıl üretilceği konusunda bir model olarak görmüştür. Bu görüşe göre, bedensel etkinlikler arasındaki sıra sıra gerçekleşecek ilişkileri düzenleme; zihinsel, duygusal duyumların uyum içerisinde bir bütün olmasının ve uygun bedensel hareketleri seçme ve yürütme becerilerinin altında kinestetik düşünme (kinesthetic thinking) süreci yatmaktadır (Özmenteş, 2007, s. 630).

Çalgı eğitimi, uzun ve zorlu bir yol olmakla birlikte aynı zamanda özenli, sabırlı ve planlı çalışma gerektiren bir süreçtir. Bu zorlu yoldaki en önemli iki unsur ise öğrenci ve öğretmendir. Bireysel olarak yapılan çalgı eğitimi derslerinde öğretmen-öğrenci iletişimi ve öğretim yöntemi, hedeflenen davranışları edinme sürecinde etkin bir rol oynar (Parasız, 2010, s.19).

Çalgı eğitiminde bireyin çalgıyı çalma becerisini edinebilmesi için birtakım becerilerin sistematik olarak kazanılması gereklidir. Yani bu süreçte birey çalgıyı belirli aşamaları geçerek öğrenmektedir. Çalgıda kazanılan becerileri, temel beceriler ve üst düzey beceriler olmak üzere iki gruba ayırdığımızda temel beceriler; duruş-tutuş, el-kol ve parmak pozisyonları, kaliteli ses ve entonasyon olarak sıralanır. Üst düzey beceriler ise müzikalite, kendine özgü ifade gibi teknik becerileri kapsar. Bu teknik beceriler doğuştan gelen yeteneğe bağlı olmakla birlikte doğru yay kullanımı, duruş, tutuş, bilek, kol ve parmakların pozisyonu, entonasyon, kaliteli vibrato gibi bir takım çalgı çalma teknikleriyle elde edilir. (Saraç, 2003, s. 28-29).

Çalgı öğrenimi esnasında aynı anda birden fazla beceriye yoğunlaşma gerekmektedir. Bu durum kişinin hem fiziksel hem de bilişsel becerileri üzerinde etkili olmaktadır (Seçkin, 2020, s.2). Schleuter'e (1997) göre müzik eğitiminin çeşitli boyutlarından biri olan çalgı eğitimi, bir çalgıyı öğrenme süreci ve çalgıyı çalma becerisini gösterebilmek için birtakım becerilerin sistematik olarak kazanılmasına diğer bir deyişle, vücudun duyuşsal, bilişsel ve devinimsel sistemlerinin birlikte çalışmasına işaret eden bir süreçtir (Ergin 2016, s.1).

Salmon & Meyer'e göre müzik performansı; motor beceriler, koordinasyon, dikkat, bellek, estetik ve yorumlama gibi birçok beceriyi kapsamaktadır (Doğan ve Tecimer, 2019, s.516).

Müziksel performansın kalitesi, performansı sergileyen kişinin tecrübe seviyesi ve performansa yeterince hazırlıklı olmasının yanı sıra benlik algısı, öz-yeterlik inancı ve performans kaygısı deneyimi gibi psikolojik faktörlerden de etkilenir (Doğan ve Tecimer, 2019, s.516).

1.2.Yaylı Çalgı Eğitimi

Yaylı çalgılar, arşenin tel üstünde sürtünerek çıkan titreşimden ses üremesini sağlayan çalgı topluluklarıdır. Keman, viyola, viyolonsel ve kontrbas küçükten büyüğe yaylı çalgılar ailesini oluştururlar.

İfade alanı geniş olan yaylı çalgılar gerek solo performansta gerekse toplu performanslarda etkin bir biçimde kullanılmaktadır. Yaylı çalgılar eğitimi nitelikli bir şekilde geliştirmek temel amaçlar arasında yer almaktadır. Bu durumun nitelikli gerçekleştirilebilmesi için nasıl öğrenilmesi gerektiği konusunda bilinçli hareket edilmesi gerekir. Yaylı çalgılar hem teknik

hem de müzikal açıdan çalınması güç ve ifade alanı geniş çalgılardır. Yaylı çalgılarda müzikal ve teknik gelişim açısından; bireysel çalışmalarda uygulanacak yöntemlerin uygun bir şekilde planlaması, verimli bir çalışmaların sağlanabilmesi için, gelişim bakımından önemli bir yere sahiptir (Gökçen, 2021, s.1).

Çalgı eğitiminin alt dallarından biri yaylı çalgı eğitimidir. Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda yaylı çalgıların (keman, viyola, viyolonsel ve kontrbas) tercih edilmesinin belirli sebepleri vardır. Bunlardan ilki bu çalgıların insan seslerinden esinlenerek yaratılmış olmasıdır. Diğerleri ise konservatuarlar, müzik ve sahne sanatları fakültelerinde öğrenim gören öğrenciler için yaylı çalgılar orkestrasının temel taşları olması, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda öğrenim gören öğrenciler içinse yaylı çalgıların öğretmenlik süreçlerinde rahat kullanılabilir ve taşınabilir nitelikte olmalarıdır (Büyükkayıkçı, 2004, s.3).

Yaylı çalgı öğrenme, insan davranışının üç boyutunu da kapsayan karmaşık bir süreçtir. Yaylı çalgı eğitiminde öğrenci çalgısı yoluyla yeteneğini geliştirecek, müzikle ilgili bilgilerini zenginleştirecek, müzik beğenisini yüksek düzeyde çıkarmaya çalışacak, çalgı öğretimi ilke, yöntem ve tekniklerini öğrenerek uygulayacaktır. Böylelikle gelecekte üstleneceği müzik öğretmenliği görevine hazırlanacaktır (Günay ve Uçan, 1975, s.20).

Yaylı çalgı eğitiminde başarılı olabilmek için bireyde ruhsal ve bedensel yeteneğin gelişmesi gerekir. Ruhsal yetenek müziksel beğeni, müziğe karşı duyarlılık ve müzikaliteye ilişkin davranışlarımızla ilgilidir. Bedensel yetenek ise çalgı çalmaya dönük vücudun fizyolojik ve özellikle kişiye özgü yapısıyla ilgilidir. Başarıya ulaşmak için bu iki yeteneğin dengeli olarak gelişmesi gerekir. Bunun gerçekleşmesi ise ancak disiplinli ve dengeli bir çalışma ile sağlanır. Çalgı eğitiminin amacı da sağlam bir teknikle beraber öğrencinin müzikal gelişimini sağlamaktır (Ertem, 1997, s.16).

1.3.Birlikte Seslendirme

İnsan, tüm yaşamı boyunca bir grup olgusu içinde yer almaktadır. İnsana ait bu gerçeği algılamış olan eğitim, insanı insan grupları içinde aktive etmeyi; hem bir birey olmak, hem de bir grubun üyesi olmak gerçeğini göz ardı etmeksizin insanı geliştirmeyi temel amaç olarak görmüştür. Müzik eğitiminde grup gerçeğinin yansımaları ise “toplu çalma/söyleme”, bir başka ve genel bir deyişle “birlikte müzik yapma” etkinlikleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bakış açısından bakıldığında

müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarımızdaki toplu çalma ve söyleme etkinliklerinin önemi daha da belirginleşmektedir (Kıvrak, 2003).

Yöndem'e (2016) göre, bireysel çalgı öğrenme sürecinden sonra bireyin çalgı topluluklarında yer alması, müzikal ve ritmik uyum kazanması, grup içerisinde sorumluluk alması gibi özellikleri edinmesine yardımcı olur. Çalgı eğitiminin bireysel öğretim sürecindeki önemi yanı sıra çalgıların toplu çalma uygulamalarında da değerlendirilmesi müziğin farklı bir yönünü ortaya çıkarmaktadır.

Birlikte seslendirme, bireysel çalgı eğitimini destekler ve birbirini tamamlar. Öğrenci zamanla daha zevkli müzik yapmaya başlar. Performans kaygısının paylaşılması, özgüvenin artması ve motivasyonun destekleyici olması için birlikte çalma-seslendirme çalışmaları uygulanmaktadır. Bu durumlara yönelik duo, trio, kuartet, oda müziği, orkestra gibi topluluklar farklı becerilerin ortaya çıkmasına zemin hazırlamaktadır.

Avcı'ya (2013) göre müzik toplulukları, ortak amaçlar doğrultusunda hareket eden bireylerin grup içindeki rollerini gereğince yerine getirerek çalışmalarına olanak sağlayan yapılardır.

Bir müzik öğretmeni adayının bireysel çalıcılığının iyi olması ve birlikte müzik yapma becerisi beklenen en önemli özelliklerdendir. Bireysel çalıcılığında belli bir noktaya gelen bireyler, orkestra ve oda müziği eğitimi sayesinde birlikte müzik yapabilme fırsatı bulurlar. Orkestra ve oda müziği eğitimi, çalgı eğitiminin belli bir olgunluk döneminde bireyin birlikte müzik yapabilme fırsatını bulduğu önemli bir performans alanı olarak karşımıza çıkmaktadır (Efe ve diğerleri, 2019).

Kokotsaki & Hallam, yaptıkları "Higher Education music students' perceptions of the benefits of participative music making" adlı araştırmalarında küçük veya büyük grupla müzik yapmanın önemini vurgulamışlardır. Bu çalışmanın sonucunda katılımcılar, birlikte müzik yapmanın müzikal becerilerini geliştirdiğini, grup içinde çalmanın dinleme ve işitsel becerilerini geliştirdiğini, çaldıkları grup aracılığıyla arkadaş edindiklerini, iş birliği yapmayı öğrendiklerini, sosyal becerilerinin geliştiğini ve grubun bir parçası oldukları için kendilerini önemli bulduklarını ifade etmiştir.

Stabley, yapmış olduğu doktora çalışmasında oda müziği çalışmalarının, orkestra öğrencilerinin tutumları ve entonasyonu üzerindeki etkilerini araştırmıştır. Bu çalışmada Stabley, oda müziği çalışmalarının çalıcılar üzerindeki yararlarından söz etmiş ve bu yararları farklı boyutlarda incelemiştir. Bu yararları anlatırken, çalıcının teknik yeteneğini

geliştirmesi, çalıcının bağımsız olarak çalabilmesi ve çalıcıyı motive etmesi boyutları, üzerinde durmuştur (Topoğlu, 2006, s.36).

Dackow' un yaptığı araştırmanın sonucunda, oda müziği çalışmalarına katılan yaylı çalgı öğrencilerinin, teknik yeteneklerini, oda müziği çalışmalarına katılmayan yaylı çalgı öğrencilerine göre daha fazla geliştirdikleri görülmüştür. Oda müziği çalışmalarına katılan öğrencilerin, yay, parmak numarası, yay ve parmak numarası koordinasyonu gibi sorunların, oda müziği çalışmalarına katılmayan yaylı çalgı öğrencilerine göre daha kolay üstesinden geldikleri görülmüştür (Stabley'den aktaran Topoğlu 2006, s.36).

Öğrencilerin motivasyonu her zaman eğitimcilerin endişelerinden biri olmuştur. Eşlikli çalışma ve oda müziği çalışmalarının öğrencilere kazandırdıklarından biri de motivasyon boyutudur. Gary' ye göre motivasyon müzik eğitiminde önemli yer tutan kavramlardan biridir. Özellikle oda müziği çalışmalarında öğrenci, küçük bir grup içinde çaldığından, çalmakta olduğu partiyi orkestradakine göre daha çok önemseyecektir. Ayrıca öğrencinin orkestradakine göre daha çok çalması, kendisine daha çok görev düşmesi ve çaldığı partinin oluşan müzikte daha büyük yer tutması onun daha hızlı gelişmesini mümkün kılacaktır (Stabley'den aktaran Topoğlu 2006, s.36).

Yapılan birçok araştırmada bir müzik topluluğuna dahil olmanın bir sürü faydasının olduğu ortaya konmuştur. Bir grup içinde çalmanın, öğrencilerin özgüvenlerini geliştirmeye yardımcı olduğu, aidiyet duygusunu geliştirmesine katkı sağladığı, kişisel disiplin duygusunu ve organizasyon becerilerini geliştirdiğini vurgulanmıştır. Tüm bu etmenler, müzik topluluklarının devamlılığı, başarısı ve ürettikleri müziğin niteliği için hayati önem taşımaktadır.

1.4.Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi “Yaylı çalgılarda birlikte seslendirmenin önemine ilişkin öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri nelerdir?” biçiminde oluşturulmuştur.

1.5.Alt Problemler

1. Öğretim elemanlarının birlikte seslendirme üzerine ders, etkinlik ve çalışmaları nelerdir?
2. Yaylı çalgılarda birlikte seslendirmenin öğrenciler üzerinde motivasyon, performans kaygısı, müzikal ve teknik gelişimi etkisine ilişkin öğretim elemanı görüşleri nelerdir?
3. Birlikte seslendirme çalışmalarında dikkat edilmesi gereken önemli hususlara ilişkin öğretim elemanı görüşleri nelerdir?
4. Öğrencilerin yaylı çalgılarıyla ilişki düzeyleri ve birlikte seslendirme alanında yaptıkları çalışma durumlarına ilişkin görüşleri nelerdir?
5. Yaylı çalgılarda birlikte seslendirmenin nota takibi, duygu durumları, motivasyon, performans kaygısı, hız terimleri, gürlük terimleri, müzikal ve teknik gelişimi etkisine ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?
6. Birlikte seslendirme çalışmalarında yaptıkları ön hazırlıklar ve dikkat ettikleri hususlara ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?
7. Yaylı çalgılarda birlikte seslendirmenin öğrencinin bireysel gelişimine katkısına ilişkin öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri nelerdir?

1.6.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, yaylı çalgılarda birlikte seslendirmenin önemine ilişkin öğretim elemanı ve öğrenci görüşlerini tespit ederek ve bunların ne gibi değişkenlere bağlı olarak farklılık gösterdiğini ortaya koymaktır.

1.7.Araştırmanın Önemi

Bu çalışmada, yaylı çalgı öğretim elemanı ve yaylı çalgı öğrenci görüşlerine dayanarak yaylı çalgı eğitiminde birlikte seslendirmenin önemini vurgulanarak öğrencinin çalgısal/müziksel gelişimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu nedenle araştırma, yaylı çalgı eğitimi alanında yapılan birlikte seslendirmenin önemine ilişkin ilk araştırmalardan biri olmasının araştırmayı önemli kıldığı düşünülmektedir. Öğrencilere birlikte seslendirme çalışmalarına teşvik edeceği, birlikte seslendirme konusunda öğrencilere ışık tutacağı ve

yaylı çalgı eğitim programlarını geliştirme çalışmalarına da katkı sağlayacağı kabul edilmektedir.

1.8.Araştırmanın Varsayımları

Araştırma aşağıda belirtilen varsayımlara dayanmaktadır:

1. Birlikte seslendirme çalışmaları öğrencinin müzikal ve teknik gelişimini sağlar.
2. Birlikte seslendirme sahne ya da sınavlarda performans kaygısını azaltır.
3. Nota takibi becerisine katkı sağlar ve geliştirir.
4. Motivasyon, özgüven artar. Kaygı ve stres özellikleri azalır.
5. Bireysel çalgı gelişimini destekler. Kişinin öz güven duygusunu artırır.

1.9.Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

1. Türkiye'deki Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'ndan çalışmanın amacına uygun olarak belirlenmiş 6 üniversite ile sınırlıdır.
2. Bu üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında 2022-2023 eğitim öğretim yılında görev yapan, yaylı çalgılar eğitiminde dersini yürüten 26 öğretim elemanı ve yaylı çalgılar eğitimini alan 72 öğrenci ile sınırlıdır.
3. Örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin en az 1 kere birlikte seslendirme (duo, trio, kuartet, oda müziği, orkestra) etkinliklerinde bulunmuş olması durumlarıyla sınırlıdır.
4. Yüksek lisans tez süreci için ayrılan süre ile sınırlıdır.

1.10.Tanımlar

Yaylı çalgılar: Telli çalgılardan titreşim elde etmek için kullanılan yay nedeniyle özellik kazanan çalgılara verilen ad (Say, 2012, s. 584).

Keman: Yaylı çalgılar ailesinin en küçük üyesidir. Tiz seslere sahip ve dört telli bir çalgıdır. Arşe kullanılarak çalınır. Akort sesleri pesten tize sol, re, la ve mi'dir.

Viyola: Şekil bakımından kemana benzemesiyle beraber kemandan biraz daha büyüktür. Alto da denir. Notalar üçüncü çizgi ‘do’ anahtarıyla yazılır. İnce seslerde ‘sol’ anahtarı kullanılır. Viyolanın da dört teli vardır ve tam beşli aralıklarla do, sol, re, la’dır.

Çello: Keman ve viyolaya benzese de büyük oranda boyut farkı vardır. Diğer ismiyle viyolonsel olarak bilinir. Tenor sesli bir çalgıdır. Notalar ‘fa’ anahtarı kullanılır. Dört teli vardır, sesleri pesten tize do, sol, re, la’dır.

Kontrbas: Yaylı çalgılar ailesinin en büyük ve kalın sesli çalgısıdır. 4 telli ve 5 telli olmak üzere iki türü bulunur. Yay kullanarak ya da parmaklar yardımıyla çalınır. Akordu mi, la, re, sol’dür.

Birlikte Seslendirme: Birden fazla icracının ritmik ve armonik uyum içerisinde bir müzikalite oluşturarak eş zamanlarda seslendirmesine denir.

Nota Takibi: Müzikte seslerin konumlandırıldığı işaretlemeleri nota olarak isimlendiririz. Bireysel icrada uzun vuruşlu suslar ya da dikkati dağıtan tartımlar olmadığı için takibi daha kolaydır. Bu sebeple grup çalışmalarında farklı dikkat unsurlarından kaynaklı takipler azami bir şekilde uğraştırıcı ve zordur.

Kaygı: Tehlikeyle baş etmek için uyum sağlayıcı bir mekanizma, temel bir insan duygusu ve çok yönlü bir duygu durumu olup, bilimsel öğeleri, öznel duyguları, fizyolojik belirtileri ve davranışları içerir (Özusta, 1995, s.32).

Motivasyon: Güdülenme (TDK, 2005, s.463).

Öz Güven: İnsanın kendine güvenme duygusudur (TDK, 2005, s.513).

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Topaloğlu (2022) “*Orkestra Dersinin Çalgı Eğitimi Üzerine Etkileri*” adlı makalesinde, öğrencilerin orkestra dersinin bireysel çalgı eğitimine etkilerine dair görüşlerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonucunda Orkestra dersinin öğrencilerin çalgı tekniklerine yönelik olarak teori ve uygulamaya dönük çoğunlukla yay teknikleri konusunda ve sırasıyla nüans işaretleri ve sembolleri konusunda, sol el pozisyon teknikleri, dönemsel özellikler, tartımlar, entonasyon, doğru entonasyon ile üfleme ve süslemelere ilişkin daha kalıcı ve etkili bir öğrenme sağladığı tespit edilmiştir.

Ercan (2021) “*Birlikte Seslendirme ve Sergileme Etkinliklerinin Müzik Öğretmeni Adaylarının Umut ve Mutluluk Düzeylerine Etkisi*” adlı doktora tezinde, birlikte seslendirme çalışmaları ile sergileme etkinliklerinin müzik öğretmeni adaylarının umut ve mutluluk düzeylerine etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada öğrencilerin "birlikte seslendirme" çalışmaları veya eğitimi, “birlikte sergileme” etkinliği alanlarında umut ve mutluluk düzeylerinin farklı oranlarda olumlu yönde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kılıç ve Türkmen (2021) “Türkiye’de Oda Müziğinin Gelişimi ve “Nemeth Kuartet” Özelinde Bir Yaylı Kuartetin İncelenmesi” adlı makalede, ulusal ve uluslararası sanat ortamlarında ülkemizi başarıyla temsil eden önemli oda müziği gruplarından Nemeth Kuartet’in oluşum sürecini ve temel dinamiklerini sosyal psikoloji bağlamında ele almayı amaçlamıştır. Araştırmanın sonucunda üyelerin demografik özelliklerinin benzer olması, iş-özel hayat kavramlarının ayrıştırılması, anlaşmazlıkların çözülme yolları gibi özelliklere ulaşılmıştır.

Varış ve Erol (2021) “*Yaylı Çalgılar Öğrenci Orkestralarında Makamsal ve Tonal İki Örnek Eser Üzerinden Toplu Çalışma Tekniklerine İlişkin Çalışma Önerileri*” adlı makalede, yaylı çalgı öğrenci orkestraları için makamsal ve tonal iki örnek eserin müzikal ve teknik analizi yapılarak toplu çalışma teknikleri ve eğitim yöntemlerine ilişkin çalışma önerileri geliştirmişlerdir.

Meran (2020) “*Koro Çalışmalarının İlköğretim 4. Sınıf Öğrencilerinin Müzikal Performans Kaygılarına Olan Etkisi*” adlı yüksek lisans tezinde, koro çalışmalarının ilköğretim 4. sınıf öğrencilerinin müzikal performans kaygılarına olan etkisini incelemeyi hedeflemiştir. Sonucunda koro çalışmalarının ilköğretim 4. sınıf öğrencilerinin müzikal performans kaygılarının etkilediği ve koro çalışma sürelerindeki farklılık gözlemlenmiştir.

Sonsel (2019) “*Piyano Eşlikli Başlangıç Viyola Öğretiminin Entonasyon Hâkimiyeti Açısından İncelenmesi ve Değerlendirilmesi*” adlı makalede piyano eşlikli viyola başlangıç eğitimi ve piyano eşiksiz viyola başlangıç eğitimi kontrol ve deney grubu oluşturulup 12 haftada araştırmanın sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, deney grubu öğrencilerinin toplam son test puanları, kontrol grubu öğrencilerine oranla yüksek bulunmuştur. Deney ve kontrol grubu öğrenci gruplarının her ikisinde de olumlu yönde bir fark olmuş ancak deney grubundaki öğrencilerin lehine sonuçlanmıştır.

Atalay (2019) “*Güzel Sanatlar Liseleri Batı Müziği Çalgı Toplulukları Öğretim Programındaki Kazanımların Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri*” adlı yüksek lisans tezinde, Güzel Sanatlar Lisesi Batı Müziği Çalgı Toplulukları Öğretim Programı’nda yer alan kazanımların gerçekleşme düzeyine ilişkin öğretmen görüşleri incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda yapılan uygulamaların öğrenci kazanımları üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığı gibi sınıfın ikiye bölünüp derslerin Batı Müziği Çalgı Toplulukları ve Türk Müziği Çalgı Toplulukları adı altında işlenmesinin de öğrencilerin kazanımları gerçekleştirme düzeyine doğrudan bir etki yaratmadığı gözlemlenmiştir.

Gök (2019) “*Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Orkestra/Oda Müziği Eğitim Sürecinin Öğretim Elemanları Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi*” adlı yüksek lisans tezinde, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda Orkestra/Oda Müziği dersi ile ilgili olarak birçok konuda benzerlik ve farklılık durumlarının tespit edilmesi ve Orkestra/Oda Müziği dersi öğretim elemanları görüşleri ile sonuca ulaşılarak Orkestra/Oda Müziği dersine katkı sağlanması hedeflenmiştir. Araştırmada öğretim elemanlarının öğrencilerin ve dersin

birbirini karşılayan değerlerine uygun çalışmaları dikkatli bir şekilde hazırladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca fiziki şartlar ve ders sürelerinin kısıtlı olması sebebiyle eğitim-öğretim sürecinin olumsuz yönde etkilendiği yorumlanabilir.

Mustul (2018) *“Lisans Öğrencilerinin Birlikte Müzik Yapma Sürecindeki Kazanımlarına İlişkin Görüşleri”* adlı makalesinde, konser hazırlık çalışmaları ve yapılan konser etkinliklerinin öğrenciler üzerindeki olumlu veya olumsuz etkilerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmanın birlikte müzik yapmanın sonucunda kişiler arası iletişimin güçlendiği, çalgı çalışma motivasyonunun arttığı, teknik ve müzikal gelişimin de olumlu anlamda etkileri olduğu ifade edilmiştir.

Akyürek (2018) *“Müzik Eğitimsi Yetiştiren Kurumlarda Orkestra/Oda Müziği Eğitimi Etkinlik Sürecinin İncelenmesi”* adlı makalesinde, Orkestra/Oda müziği çalışmalarının etkinlik performans ve sürecinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda öğretim elemanları fikirlerine göre olumsuz birçok madde vardır. Bunlardan bazıları çalışma ortamları, araç gereç yetersizliği, ödüllendirmenin eksikliği gibi sebepler sayılabilir. Öğrenci fikirlerine göre ise bir topluluğa bağlı olmaları öz güven kazandırması, motive edici olması, çalgı gelişimlerine artışı ve müzikal gelişimlerine katkısı olumlu yönde yorumlanmıştır.

Akyürek (2018) *“Müzik Eğitimsi Yetiştiren Kurumlarda Orkestra/Oda Müziği Eğitiminin Program Yönünden İncelenmesi”* adlı makalesinde, eğitim programlarının oluşturulup oluşturulmadığı ve yeterliliğinin incelenmesi adına öğretim elemanı ve dersi alan öğrencilerin bakış açılarını ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda öğretim elemanı ve öğrencilerin görüşleri doğrultusunda dersi alan öğrencilerin seviye tespit belirleme amacıyla bireysel çalgı öğretim elemanı ve Orkestra/Oda Müziği dersi öğretim elemanının fikirlerinin destekleyici olacağı olumlu yönde, ders saat ve sürelerinin olumsuz etkilediği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Kaleli (2017) *“Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Bireysel Çalgı Keman Öğrencilerinin Piyano Eşlikli Çalışma Durumlarının Öğrenci ve Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi”* adlı yüksek lisans tezinde, bireysel çalgısı keman olan öğrencilerin, ders, sınav ve etkinliklerde piyano eşliğinin yeri, erişilebilirliği, önemi, eşlikli çalışmaya yaklaşımlarını incelemek amaçlanmıştır. Öğretim elemanlarının fikirlerine göre öğrencilerin ritmik, armonik ve melodik sorunlarına çözüm bulmada katkı sağlamaktadır. Bununla birlikte şartların yetersiz olması sebebiyle eşlikli çalışmaların olumsuz etkilendiği belirtilmiştir.

Soytok (2017) “Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki Flütlü Oda Müziği Gruplarında Karşılaşılan Sorunlar” adlı makalesinde, Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Bölümlerinde, içerisinde flütün bulunduğu oda müziği gruplarıyla oda müziği dersini yürüten öğretim elemanlarının görüşlerine dayalı repertuvar sorunları ortaya konmuştur. Farklı çalgı gruplarının bir araya gelmesi ve orijinal düzenlemelerin Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi bölümleri için uygun olmamasının düşünülmesi, derslerde repertuvar sorunun yaşanmasına neden olarak gösterilmektedir. Ayrıca entonasyon sorunu, çalgılar arasındaki sayı farklılıkları, akort sorunu ve öğrenciler arasındaki seviye farkı gibi sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Yöndem (2016) “Müzik Eğitiminde Çalgı Topluluklarının Önemi ve İşleyişi” adlı bildiride, çalgı topluluklarının önemi, işleyişi ve okullardaki durumu ele alınmıştır. Araştırma sonucunda okullardaki haftalık bir saatlik dersin genel müzik eğitimini etkili bir biçimde yapabilmek için yetersiz olduğudur. Çözüm önerisi olarak okullardaki seçmeli dersler havuzundan yararlanılarak donanımlı müzik öğretmeni, materyal, ortam, zaman, konserler vermek gibi yapıtaşlarının bir araya gelmesinin gerekliliği savunulmuştur.

Tankız (2016) “Flüt Öğretiminde Birlikte Çalma Öğrenme Biçiminin Performans Kaygısı ve Motivasyon Düzeyine Etkisi” adlı doktora tezinde, öğrencilerin birlikte çalma öğrenme biçimlerinin performans kaygısı ve motivasyon düzeyine etkisi amaçlanmıştır. bireysel çalgıları flüt olan öğrencilerin bireysel çalgılarına yönelik motivasyon düzeylerinin arttığı müzik performans kaygılarının azaldığı tespit edilmiştir.

Coşkuner (2016) “Türkiye’de Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Bireysel Çalgı Eğitimi Dersinde (Yaylı Çalgılar) Piyano Eşlikli Çalışmalara İlişkin Öğretmen Görüşleri” adlı makalede Türkiye’de Güzel sanatlar liselerindeki öğretmenlerin görüşleri alınarak bireysel çalgı eğitimi dersinde (yaylı çalgılar) piyano eşlikli çalışmaların şartlarını incelemek, öğrenci üzerindeki olumlu etkilerinin önemini vurgulamak, olumsuz yönleri ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. Araştırma sonucunda Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri’nde görev yapan keman eğitimcilerinin eşlikli çalışmalar konusunda yeterli hassasiyete sahip oldukları kadar yeterince eşlikçi bulamadıklarına dair olumsuz ifadeler ortaya çıkmıştır. Eşlikli çalmanın müzikal becerilere olumlu katkısı ifade edilmiştir.

Avcı (2013) “Müzik Gruplarındaki Hazırlık Çalışmalarının Konser Performanslarına Etkisi (Viyolonsel Örneği)” adlı makalesinde müzik gruplarının hazırlık çalışmaları yapması ve bu

Çalışmaların konser performansına etkisi ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin davranış ve tutumlarının da hazırlık çalışmalarının anlamlı yönde olumlu ve önemli olduğu ifade edilebilir. Hazırlık çalışmalarında öğrencinin müzikal başarısı ve sorumluluklarını yerine getirme bilinci arasında kuvvetli bir bağ olduğu sonucuna varılmıştır. Aynı zamanda hazırlık çalışmaları ile teknik başarı arasında ilişki olmadığı saptanmıştır.

Ergen (2010) “İlköğretim Düzeyinde Eşlikli almaya Dayalı Keman Eğitiminin Entonasyon, Özgüven ve Tutum Üzerindeki Etkisi” adlı doktora tezinde, ilköğretim düzeyinde eşlikli çalmaya dayalı keman eğitiminin eşliksiz çalmaya dayalı keman eğitimine göre entonasyon, özgüven ve tutum üzerindeki etkisinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Araştırmanın sonucunda ilköğretim düzeyinde eşlikli çalmaya dayalı keman eğitiminin eşliksiz çalmaya dayalı keman eğitimine göre entonasyon, özgüven ve tutum üzerindeki etkisinin olumlu yönde olduğu ifade edilmiştir.

Topoğlu (2010) “Viyolonsel alışma Sürecinde Eşlikli alışmaların Viyolonsel Öğrencilerinin Entonasyon Doğruluğuna Olan Etkileri” adlı makalesinde, viyolonsel çalışma sürecinde kullanılan Eşlikli Parmak Açma alışmaları Metodunun ve diğer eşlikli çalışmaların viyolonsel öğrencilerinin entonasyona etkilerini ortaya koymaktır. Araştırmanın sonucunda eşlikli çalışmaların deneye katılan öğrencilerin entonasyonlarında düzelmelerin gözlemlendiği ortaya konulmuştur.

Uslu (1999) “Ülkemizde algı Eğitiminin Yaygınlaştırılmasında ve Geliştirilmesinde Akran Grupları ile algı Eğitimin Önemi” adlı makalesinde, akran gruplarının birlikte sürdürdükleri çalgı eğitiminin önemi vurgulanmıştır. Bu gruplardaki akranların bir arada bulunmaktan zevk aldıkları, birbirlerinden etkilenip özendikleri davranışları ve kendini ispatlama gibi duygularının yoğunlaşmasıyla bir işi başarma hırsına yöneldikleri belirtilmiştir.

Kocabaş (1998) “İşbirlikli ve Geleneksel Öğrenme Yöntemlerinin Müziğe İlişkin Tutumlar Üzerindeki Etkisi” adlı çalışmasında müzik eğitimi alanında öğrencinin performans ve başarısında katkısı olduğu düşünülen tutumların etkilerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. İki deney grubu ve iki kontrol grubu oluşturulmuş olup araştırmacı tarafından geliştirilen “müziğe ilişkin tutum ölçeği” kullanılmıştır. İşbirlikli öğrenme tekniklerinin müziğe ilişkin olumlu yönde anlamlı derecede geleneksel öğrenme tekniklerine göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmada uygulanan araştırma modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, verilerin toplanması sırasında kullanılan yöntemlere ve nasıl analiz edildiğine yer verilmiştir.

3.1.Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, yaylı çalgı eğitiminde birlikte seslendirmenin önemine ilişkin yaylı çalgı öğretim elemanı görüşleri ile yaylı çalgı öğrencilerinin görüşlerini görüşlerini tespit etmeyi amaçlamaktadır. Araştırma taşıdığı amaç ve bu amaca uygun olarak izlenen yöntem ve toplanan verilerin niteliği bakımından durum saptamaya yönelik betimsel bir çalışmadır.

Betimsel araştırma yöntemi, herhangi bir durum, olay ve problemi etraflıca tanımlamak, yorumlamak ve irdelemek için kullanılır ve ölçütler belirleyerek incelenen olaylar ve değişkenler arasında ilişkinin varlığı ve derecesi sorgulanır. Betimsel araştırmalarda, araştırmanın incelediği mevcut ortam bozulmaz, farklı bir ortam oluşturulmaya çalışılmaz. (Aydoğdu, Karamustafaoğlu ve Bülbül, 2017, s. 558-559).

3.2.Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini Türkiye'deki eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında görev yapan yaylı çalgı öğretim elemanları ve yaylı çalgı öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini 2022-2023 eğitim öğretim yılında Atatürk Üniversitesi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi ve Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında görev yapan 26 yaylı çalgı öğretim elemanı ve 72 yaylı çalgı öğrencisi oluşturmaktadır. Katılım gönüllülük esasına dayanmıştır.

Öğretim Elemanlarının Demografik Bilgileri

Araştırmada anket sorularını yanıtlayan öğretim elemanlarının demografik özelliklerini belirlemek için kişisel bilgileri istenmiştir. Örneklemin cinsiyete göre dağılımları Tablo 1’de, görev yaptıkları yükseköğretim kurumlarına göre dağılımları Tablo 2’de, unvanlarına göre dağılımları Tablo 3’te, mesleki deneyimlerine göre dağılımları Tablo 4’de, eğitimi verdikleri çalgı türüne göre dağılımları Tablo 5’de görülmektedir.

Tablo 1

Öğretim Elemanlarının Cinsiyete Göre Dağılımları

	<i>f</i>	%
Kadın	12	46,2
Erkek	14	53,8
Toplam	26	100

Belirlenen 6 üniversitede yaylı çalgı eğitimi veren 26 öğretim elemanı ankete katılım sağlamıştır. 14 erkek %53,8 oranında 12 kadın %46,2 oranında sonuçlanmıştır. % oranlarının birbirine yakın olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 2

Öğretim Elemanlarının Görev Yaptıkları Yükseköğretim Kurumlarına Göre Dağılımları

	<i>f</i>	%
Atatürk Üniversitesi	3	11,5
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	6	23,1
Gazi Üniversitesi	7	26,9
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	3	11,5
Pamukkale Üniversitesi	6	23,1
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	1	3,8
Toplam	26	100

Atatürk Üniversitesi'nde 3 kişi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesinde 6 kişi, Gazi Üniversitesinde 7 kişi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinde 3 kişi, Pamukkale Üniversitesinde 6 kişi, Van Üniversitesinde 1 kişi araştırmaya katılmıştır. Üniversitelerdeki yaylı çalgılar alanında eğitim veren öğretim elemanlarının kadro sayılarının farklı olmasından kaynaklı sayılar eşit dağılmamıştır.

Tablo 3

Öğretim Elemanlarının Unvanlarına Göre Dağılımları

	<i>f</i>	%
Prof. Dr.	9	34,6
Doç. Dr.	7	26,9
Dr. Öğr. Üyesi	6	23,1
Öğretim Görevlisi	4	15,4
Toplam	26	100

Tablo 3'te öğretim elemanlarının unvanlarına göre dağılımları görülmektedir. Ankete katılan 9 kişi Profesör doktor, 7 kişi doçent doktor, 6 kişi doktora öğretim üyesi ve 4 kişi de öğretim görevlisidir.

Tablo 4

Öğretim Elemanlarının Mesleki Deneyimlerine Göre Dağılımları

	<i>f</i>	%
0-5 yıl	-	-
5-10 yıl	4	15,4
10-15 yıl	2	7,7
15 yıl ve üstü	20	76,9
Toplam	26	100

Tablo 4'te öğretim elemanlarının mesleki deneyimlerine göre dağılımları görülmektedir. Büyük bir çoğunluğunun 15 yıl ve üstü mesleki deneyime sahip olduğu dikkati çekmektedir.

Tablo 5

Öğretim Elemanlarının Eğitimini Verdikleri Çalgı Türüne Göre Dağılımları

	<i>f</i>	%
Keman	17	63
Viyola	6	22,2
Viyolonsel	4	14,8
Kontrbas	-	-
Toplam	27	100

Tablo 5'te öğretim elemanlarından 17'sinin çalgısının keman, 6'sının viyola ve 4'ünün de viyolonsel olduğu görülmektedir. Kontrbas seçeneği olmasına rağmen eğitimini veren öğretim elemanına bu kurumlarda rastlanılmamıştır. Ayrıca bir öğretim elemanı hem keman hem viyola derslerine girdiğini belirtmiştir.

Öğrencilerin Demografik Bilgileri

Araştırmada anket sorularını yanıtlayan öğrencilerin demografik özelliklerini belirlemek için kişisel bilgileri istenmiştir. Örneklemin cinsiyete göre dağılımları tablo 6'de, mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre dağılımları tablo 7'de, öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumlarına göre dağılımları tablo 8'de, sınıflarına göre dağılımları tablo 9'de, eğitimini aldıkları çalgı türüne göre dağılımları tablo 10'de görülmektedir.

Tablo 6

Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımları

	<i>f</i>	%
Kadın	51	70,8
Erkek	21	29,2
Toplam	72	100

Belirlenen 6 üniversitede yaylı çalgı eğitimi alan 72 öğrenci ankete katılım sağlamıştır. 21 erkek %29,2 oranında 51 kadın %70,8 oranında sonuçlanmıştır. % oranlarının birbirine yakın olmadığı ve 1/3 oranında kadınların fazla olduğu gözlemlenebilir.

Tablo 7

Öğrencilerin Mezun Oldukları Ortaöğretim Kurumlarına Göre Dağılımları

	<i>f</i>	%
Anadolu Teknik ve Meslek Liseleri	26	36,1
Fen Liseleri	7	9,7
Güzel Sanatlar Liseleri	33	45,8
İmam Hatip Liseleri	-	-
Sosyal Bilimler Liseleri	6	8,3
Toplam	72	100

Tablo 7’de öğrencilerin neredeyse yarısının %45,8 oranıyla Güzel Sanatlar Liselerinden mezun olduklarını ardından Anadolu Teknik ve Meslek Liselerinin %36,1 oranında takip ettiği ve Sosyal Bilimler ve Fen Liselerinin birbirine yakın oranlarda olduğu söylenebilir. İmam Hatip Liselerinden ise mezun olan öğrenci sayısı bulunmamaktadır.

Tablo 8

Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Yükseköğretim Kurumlarına Göre Dağılımları

	<i>f</i>	%
Atatürk Üniversitesi	19	26,4
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	18	25
Gazi Üniversitesi	14	19,4
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	7	9,7
Pamukkale Üniversitesi	5	6,9
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	9	12,5
Toplam	72	100

En fazla katılım %26,4 oranında 19 kişi ile Atatürk Üniversitesi tarafından sağlanmıştır. Hemen arkasından 18 kişi ile %25 oranında Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi takip etmiş, devamında Gazi Üniversitesi 14 kişi ile %19,4 oranında katılım sağlamıştır. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi ve Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinin yüzdelerinin birbirine yakın olduğu söylenebilir. Katılım diğer üniversitelere göre daha az olmuştur.

Tablo 9

Öğrencilerin Sınıflarına Göre Dağılımları

	<i>f</i>	%
Lisans I	25	34,7
Lisans II	8	11,1
Lisans III	14	19,4
Lisans IV	25	34,7
Toplam	72	100

Sınıflara göre dağılımlara baktığımızda 1.ve 4.sınıfların %34,7 oranında 25 kişi ile birbirleriyle aynı oldukları gözlemlenebilir. En az katılımı 8 kişi ile %11,1 oranıyla 2.sınıflar sağlamıştır.

Tablo 10

Öğrencilerin Eğitimini Aldıkları Çalgı Türüne Göre Dağılımları

	<i>f</i>	%
Keman	54	75
Viyola	9	12,5
Viyolonsel	8	11,1
Kontrbas	1	1,4
Toplam	72	100

En fazla eğitim aldıkları çalgı 4/3 oranında keman olarak belirlenmektedir. Devamında viyola, viyolonsel ve kontrbas sıralanmıştır. Öğretim elemanı anketinde sorulan eğitimini verdiğiniz çalgı türü sorusuna kontrbas cevabı hiç verilmezken, öğrenci anketinde eğitimini alan bir öğrenci bulunmaktadır.

3.3.Verilerin Toplanması

Thomas (1998) anketi, insanların yaşam koşullarını, davranışlarını, inançlarını veya tutumlarını betimlemeye yönelik bir dizi sorudan oluşan bir araştırma materyali olarak tanımlamaktadır (Thomas’tan aktaran Büyüköztürk, 2005, s.133).

Bu araştırmada kullanılacak nitel bilgiler kaynak tarama ile nicel bilgiler ise anket yöntemiyle toplanmıştır. Nitel bilgilerin toplandığı taramada konuyla doğrudan veya dolaylı olarak ilgili yerli ve yabancı kaynaklardan yararlanılmıştır. Bu kaynaklar konuyla ilgili kitap, tez, makale ve internet vb.den oluşmaktadır. Nicel bilgilerin toplandığı anket için anketteki soruların anlaşılabilirliğini belirlemek amacıyla pilot uygulama yapılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda geliştirilen ankete uzman kanısı da alınarak son biçimi verilmiştir.

Yaylı çalgı eğitiminde birlikte seslendirmenin önemine ilişkin öğretim elemanları görüşlerini tespit etmek için oluşturulan ve geliştirilen anket 17 soru, öğrenci anketi ise 27 sorudan oluşmaktadır. Ankette ilk 5 soru demografik bilgi sorularıdır ve örneklem grubunun genel özelliklerini yansıtmaya yönelik hazırlanmıştır. Veriler “Google Formlar” aracılığı ile dijital ortamda toplanmıştır. Belirlenen üniversitelerdeki öğretim elemanlarına e-posta ile ulaşılmıştır. Bazı durumlarda WhatsApp yoluyla da iletişim sağlanmıştır. Araştırmada veri toplama aracıyla toplanan verilere ilişkin bulguların sergilenmesinde “frekans” (f) ve “yüzde” (%) kullanılmıştır. Bulgular tablolaştırılarak alt problem sırasına göre sunulmuştur.

BÖLÜM IV

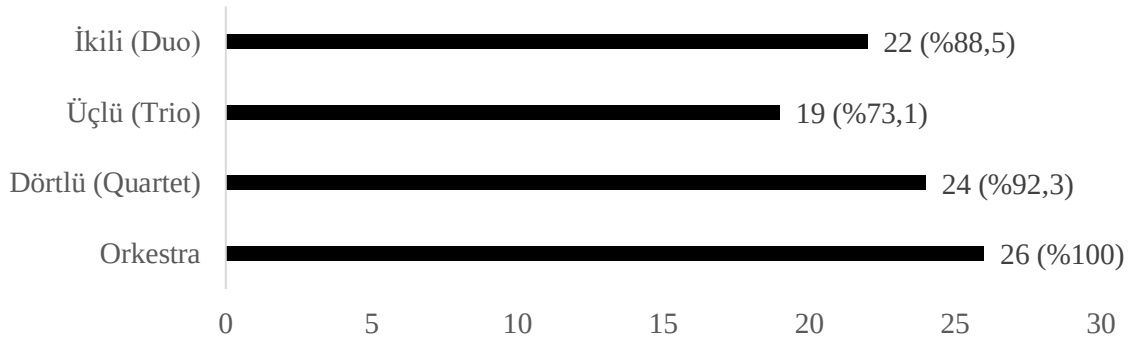
BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, araştırma için toplanan verilerin analizinden elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

4.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorum

Alt Problem 1: Öğretim elemanlarının birlikte seslendirme üzerine ders, etkinlik ve çalışmaları nelerdir?

Araştırmada, Şekil 1’de öğretim elemanlarının hangi çalgı topluluklarında yer aldıkları, Tablo 11’de birlikte seslendirme veya toplu çalmaya ilişkin ders yürütüp yürütmedikleri, Şekil 2’de derslerini yürüttükleri sınıf düzeyleri, Şekil 3’de hangi çalgı topluluklarını çalıştırdıkları, Tablo 12’de öğrencilerden talep olup olmaması, Tablo 13’de öğrencilere eşlik edip etmemeleri ve Tablo 14’de sahne performansı ya da sınav için birlikte seslendirme eserleri verip vermemelerine ilişkin öğretim elemanı görüşleri belirtilmiştir.

Şekil 1. Öğretim elemanlarının hangi çalgı topluluğunda/topluluklarında yer aldıklarına ilişkin dağılımları

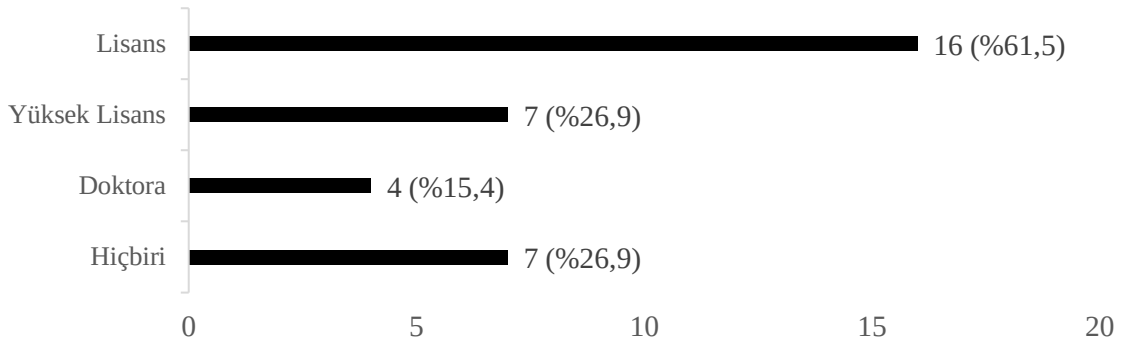
Şekil 1’de öğretim elemanlarının yer aldıkları çalgı topluluklarına ilişkin dağılımları görülmektedir. Bu soruda öğretim elemanları birden fazla seçenek işaretleme yapmışlardır. Öğretim elemanlarının tamamının orkestra deneyimi olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca büyük çoğunluğunun tabloda belirtilen diğer çalgı topluluklarında da yer aldıkları dikkati çekmektedir.

Tablo 11

Öğretim Elemanlarının Birlikte Seslendirme veya Toplu Çalmaya İlişkin Ders Yürütüp Yürütmeme Durumlarına Göre Dağılımları

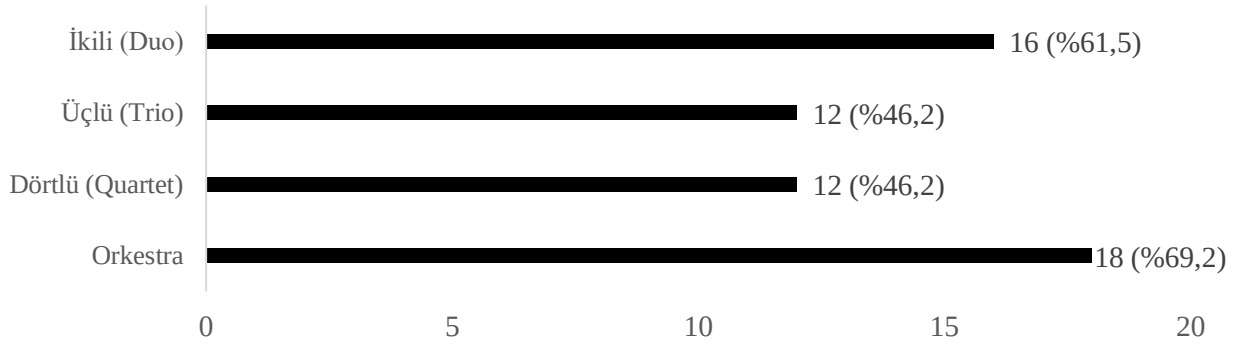
	<i>f</i>	%
Evet	19	73,1
Hayır	7	26,9
Toplam	26	100

Tablo 11’de öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun birlikte seslendirme veya toplu çalmaya ilişkin bir ders yürüttükleri görülmektedir. Sadece 7 öğretim elemanı bu alanda bir ders yürütmediği dikkati çekmektedir.

Şekil 2. Öğretim elemanlarının birlikte seslendirme çalışmalarına ilişkin derslerini hangi sınıf düzeyinde yürüttüklerine ilişkin dağılımları

Bu soruda da öğretim elemanları birden fazla seçeneği işaretlemiştir. Şekil 2 incelendiğinde derslerin en fazla lisans düzeyinde olduğu görülmektedir. Bu alanda eğitim vermeyen öğretim elemanları da vardır. Yüzdelerin lisans-yüksek lisans-doktora programlarında sırasıyla inmesinin bir diğer sebebi öğrenci sayısı ile da ilişkili olabilir. Lisansüstü düzeyde öğrenim gören yaylı çalgı öğrenci sayısının azlığından veya bu derslerin daha az tercih edilmesinden kaynaklandığı söylenebilir.

Şekil 3. Öğretim Elemanlarının Derslerinde Hangi Çalgı Topluluğunu Çalıştırdıklarına İlişkin Dağılımları

Şekil 3’de öğretim elemanlarının derslerinde hangi çalgı topluluklarını çalıştırdıklarına ilişkin dağılımları görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının çoğunluğu en az bir topluluk çalıştırmıştır. En çok orkestra ardından ikili, üçlü ve dörtlü gruplar şeklinde sıralanmıştır.

Tablo 12

Birlikte Seslendirme Çalışmaları İçin Öğrencilerden Talep Olup Olmama Durumuna İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri

	<i>f</i>	%
Evet	23	88,5
Hayır	3	11,5
Toplam	26	100

23 kişi (%88,5) oranında evet, 3 kişi (%11,5) oranında hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin bu alanda hevesli oldukları düşünülebilir.

Tablo 13

Öğretim Elemanlarının Birlikte Seslendirme Çalışmalarında Öğrencilerine Eşlik Edip Etmeme Durumlarına Göre Dağılımları

	<i>f</i>	%
Evet	25	96,2
Hayır	1	3,8
Toplam	26	100

Tablo 13 incelendiğinde sadece bir öğretim elemanı birlikte seslendirme çalışmalarında öğrencilerine eşlik etmediğini belirtmiştir. Diğer öğretim elemanları öğrencilerine eşlik ettiklerini ifade etmişlerdir.

Tablo 14

Öğretim Elemanlarının Öğrencilerine Konserde veya Sınavda Birlikte Seslendirmeleri İçin Eser Verip Vermeme Durumlarına İlişkin Dağılımları

	<i>f</i>	%
Evet	22	84,6
Hayır	4	15,4
Toplam	26	100

Tablo 14'te öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun öğrencilerine konserde veya sınavda seslendirmeleri için eser verdikleri görülmektedir. Öğretim elemanlarının genellikle birlikte seslendirme çalışmalarına önem verip eser çalıştırdıkları söylenebilir.

4.2.İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorum

Alt Problem 2: Yaylı çalgılarda birlikte seslendirmenin öğrenciler üzerinde motivasyon, performans kaygısı, müzikal ve teknik gelişimi etkisine ilişkin öğretim elemanı görüşleri nelerdir?

Araştırmada, Tablo 15’te motivasyon etkisi, Tablo 16’te performans kaygısına etkisi, Tablo 17’de müzikal gelişime katkısı, Tablo 18’de teknik gelişime katkısına ilişkin öğretim elemanı görüşleri belirtilmiştir.

Tablo 15

Birlikte Seslendirme Çalışmalarının Öğrencinin Motivasyonunun Artmasındaki Etkisine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri

	<i>f</i>	%
Evet	25	96,2
Hayır	1	3,8
Toplam	26	100

Tablo 15 incelendiğinde sadece bir öğretim elemanının birlikte seslendirme çalışmalarının öğrencinin motivasyonuna etkisi olmadığını ifade ettiği görülmektedir. Diğer öğretim elemanlarının ise birlikte seslendirme çalışmalarının motivasyonu arttırmada etkili olduğu konusunda hem fikir olduğu söylenebilir.

Tablo 16

Birlikte Seslendirme Çalışmalarının Öğrencilerin Performans Kaygısının Azalmasındaki Etkisine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri

	<i>f</i>	%
Evet	22	84,5
Hayır	4	15,5
Toplam	26	100

Tablo 16’de öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğu birlikte seslendirme çalışmalarıyla öğrencilerin performans kaygısında azalma olduğunu ifade etmiştir. Sadece dört öğretim elemanının performans kaygısında etkisinin olmadığını ifade etmeleri dikkati çekmektedir.

Tablo 17

Birlikte Seslendirme Çalışmalarının Öğrencinin Müzikal Gelişimine Katkı Sağladığına İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri

	<i>f</i>	%
Evet	26	100
Hayır	-	-
Toplam	26	100

Tablo 17 incelendiğinde araştırmaya katılan bütün öğretim elemanları çalışmaların öğrencinin müzikal gelişimine %100 katkı sağladığını düşündükleri görülmektedir. Yapılan literatür taraması sonucunda ulaşılan araştırmalardaki sonuçlarla öğretim elemanlarının görüşlerinin ortak paydada buluştuğu söylenebilir.

Tablo 18

Birlikte Seslendirme Çalışmalarının Öğrencinin Teknik Gelişimine Katkı Sağladığına İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri

	<i>f</i>	%
Evet	26	100
Hayır	-	-
Toplam	26	100

Araştırmaya katılan bütün öğretim elemanları birlikte seslendirme çalışmalarının öğrencinin teknik gelişimine %100 katkı sağladığını düşünüyorlar. Yapılan literatür taraması sonucunda ulaşılan araştırmalardaki sonuçlarla öğretim elemanlarının görüşlerinin ortak paydada buluştuğu söylenebilir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorum

Alt Problem 3: Birlikte seslendirme çalışmalarında dikkat edilmesi gereken önemli hususlara ilişkin öğretim elemanı görüşleri nelerdir?

Araştırmada, öğrencilerin birlikte seslendirme çalışmalarında dikkat edilmesi gereken hususların önem sıralamasına ait numaralandırma ve yorumları belirtilmiştir.

“Birlikte seslendirme çalışmalarının alanında uzman bir rehber eşliğinde yapılması önemlidir.” İfadesinde en çok 11 kişi ile 1 numarada yer almaktadır. 1 numarada en fazla

seçilen madde olmuştur. Öğretim elemanları tarafından en önemli madde olduğu söylenebilir.

“Grup üyelerinin çalışmalara kendi partilerini çalışmış olarak gelmeleri önemlidir.” İfadesi en fazla 7 kişi ile 3 numaraya yerleştirilmiş ve en fazla 5 kişi ile 5 numaraya yerleştirilmiştir. Bunun sonucunda 3 ve 5 numarada en fazla seçilen madde olmuştur.

“Grup üyelerinin sadece kendi partilerini doğru çalmaları önemlidir.” İfadesinde en çok 5 kişi ile 4 numaraya yerleşmiştir. 4 numarada en fazla seçilen madde olmuştur.

“Grup üyelerinin düzenli olarak çalışmalara katılması önemlidir.” İfadesinde ise işaretlemeler numaralarda eşit dağılımlar göstermektedir. Buna rağmen en çok 4 kişi ile 5 numarada yer almıştır.

“Eser seçiminde grup üyelerinin istekleri dikkate alınmalıdır.” İfadesinde en fazla 4 kişi tarafından 6 numaraya yerleştirilmiştir. 6 numarada en fazla seçilen madde olmuştur. Önem sırasında ortalarda olduğu söylenebilir.

“Seçilen eserin grup üyelerinin teknik ve müzikal düzeyine uygunluğu önemlidir.” İfadesi ise en çok 5 kişi tarafından 7 numaraya yerleştirilmiştir. 7 numarada en fazla seçilen madde olmuştur. Önem sırasında ortalarda olduğu söylenebilir.

“Grup üyelerinin sadece aynı anda çalmaları önemlidir.” İfadesinin en fazla 7 kişi ile 8 numaraya yerleşmiştir. 8 numarada en fazla seçilen madde olmuştur. Önem sırasında ortalarda yer almaktadır.

“Grup üyelerinin temiz çalmaları önemlidir.” İfadesi ile en çok 5 kişi tarafından 9 numaraya yerleştirilmiştir. 9 numarada en fazla seçilen madde olmuştur. Önem sırasında sonlara doğru yaklaştığı düşünölebilir.

“Grup üyelerinin gürlük terimlerini aynı anda uygulamaları önemlidir.” İfadesi 8 kişi tarafından 10 numaraya yerleştirilmiştir. 10 numarada en fazla seçilen madde olmuştur. Önem sırasında sonlara yaklaştığı söylenebilir.

“Grup üyelerinin çalarken sadece kendi partilerine odaklanmayıp diğer üyelerin çaldıklarını da dinlemeleri önemlidir.” İfadesi en fazla 5 kişi tarafından 11 numaraya yerleştirilmiştir. 11 numarada en fazla seçilen madde olmuştur. Önem bakımından sonlarda olduğu söylenebilir.

“Çalınacak eserin üzerindeki parmak numaralarını ve yayları uygulanması önemlidir.” İfadesinde en çok 5 kişi tarafından 12 numaraya yerleştirilmiştir. “Eserdeki parmak numaralarının ve yayların öğrencinin düzeyine uygun hale getirilmesi önemlidir.” İfadesi ise en fazla 6 kişi tarafından 12 numaraya yerleştirilmiştir. Maddelerin sıralama işaretlemesinin birbirlerine yakın olduğu söylenebilir.

“Grup üyelerinin çalınacak eseri dinlemeleri önemlidir.” İfadesi ise en çok 10 kişi ile 13 numaraya yerleştirmiştir. 13 numaraya en fazla seçilen madde olmuştur. Önem sırasında sonlara yakın yer aldığı söylenebilir.

“Eserin belirtildiği tempoda çalınması önemlidir.” İfadesi ile en çok 5 kişi ile 14 numaraya yerleşmiştir. Önem sırasında sondan bir önce olduğu söylenebilir.

“Eserin içerdği tekniklerin doğru uygulanması önemlidir.” İfadesi en çok 4 kişi sayısı ile hem 2 numaraya hem 15 numaraya yerleştirmiştir. Bir grup öğretim elemanı 2 numaraya yerleştirirken bir grup öğretim elemanı sıralamanın en sonuna yerleştirmiştir.

4.4.Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorum

Alt Problem 4: Öğrencilerin yaylı çalgılarıyla ilişki düzeyleri ve birlikte seslendirme alanında yaptıkları çalışma durumlarına ilişkin görüşleri nelerdir?

Araştırmada, Tablo 19’de çalgı eğitimini aldıkları süreye ilişkin, Tablo 20’de çalgı çalışma sıklığı, Tablo 21’de çalgıya hâkim olup olmadıkları, Tablo 22’de çalgıya ait hakimiyet düzeyleri, Tablo 23’te çalgı topluluklarında yer alıp almama durumları, Şekil 4’de hangi çalgı topluluklarında yer aldıkları, Tablo 24’da birlikte seslendirme çalışmalarında ortak zaman problemi ve Tablo 25’de verimli çalışma ortamına ilişkin öğrenci görüşleri belirtilmiştir.

Tablo 19

Çalgı Eğitimini Aldıkları Süreye İlişkin Öğrenci Görüşleri

	<i>f</i>	%
1 yıl ve daha az	14	19,4
2 yıl	9	12,5
3 yıl	11	15,3
4 yıl ve daha fazla	38	52,8
Toplam	72	100

Ankete katılan öğrencilerin sınıf dağılım verilerine geri dönüş yaptığımızda oranların Lisans II ve Lisans III ile yakından benzerlik gösterdiğini gözlemleyebiliriz. Yine sınıf dağılımlarında 25 kişi Lisans I, 25 kişi Lisans IV oldukları ifade edilmiştir. Tablo 19’de 4 yıl ve daha fazla kısmında 38 kişi olması bazı öğrencilerin çalgı eğitimine üniversiteden önce başladıklarını kanıtlamıştır.

Tablo 20

Hangi Sıklıkta Çalgılarına Çalıştıklarına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	<i>f</i>	%
Her gün	40	55,6
İki üç günde bir	29	40,3
Haftada bir	3	4,2
Toplam	72	100

Tablo 20’de öğrencilerin yarısından fazlasının her gün çalıştığını söyleyebiliriz. Ardından en yakın oranla iki üç günde bir çalışmalar yaptıklarını da söyleyebiliriz. Çok küçük bir oran olan %4,2 ise 3 öğrencinin haftada bir çalıştığını görebiliriz. Her gün ve iki üç günde bir kabul edilebilir fakat haftada bir çalışma süresi çalgıda gerilemeye sebep olabilir.

Tablo 21

Çalgılarına Hakim Olup Olmadıklarına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	<i>f</i>	%
Evet	41	56,9
Hayır	31	43,1
Toplam	72	100

Öğrencilerden 41 kişi, %56,9 oranında çalgısına hâkim olduğunu düşünmektedir. Çalgısına hâkim olmadığını düşünen 31 kişi, %43,1 oranında öğrenci kesimi de mevcuttur. Temel sebepleri olarak yeni başlamış veya çalışma süresini fazla aralıklı tuttukları için ilerleme sağlayamamaktan kaynaklandığı söylenebilir.

Tablo 22

Çalgıya Ait Hakimiyet Düzeyine İlişkin Öğrenci Görüşleri

	<i>f</i>	%
Hiç	1	1,4
Zayıf	12	16,7
Orta	32	44,4
İyi	26	36,1
Çok iyi	1	1,4
Toplam	72	100

Tablo 22’de “hiç” ve “çok iyi” seçenekleri birbirine zıt iki kavram olmasıyla beraber her ikisini de birer kişi işaretlemiştir. Geride kalan %16,7 oranında 12 kişi ile zayıf, %44,4 oranında 32 kişi ile orta, %36,1 oranında 26 kişi ile iyi ifadeleri olmuştur.

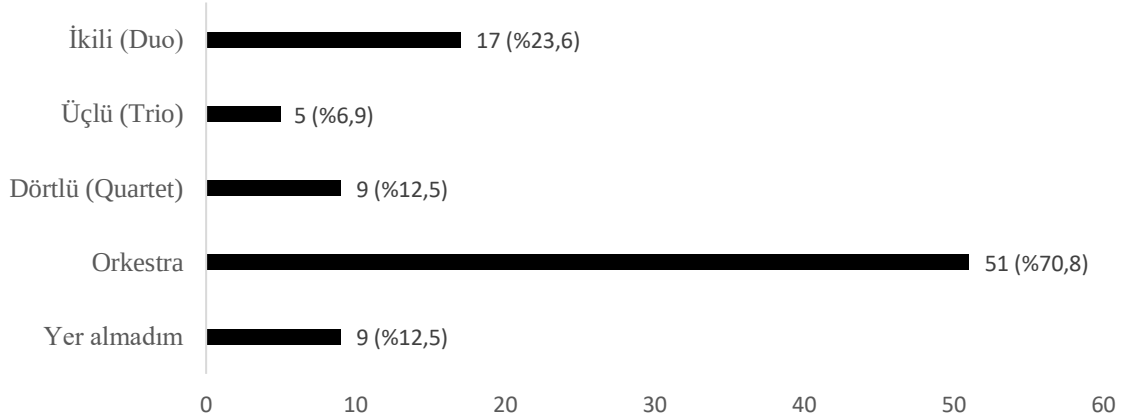
Tablo 23

Daha Önce Çalgı Topluluğunda Yer Alıp Almama Durumlarına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımları

	<i>f</i>	%
Evet	48	66,7
Hayır	24	33,3
Toplam	72	100

Öğrencilerin %66,7’si daha önce çalgı topluluklarından herhangi birinde yer almıştır. %33,3 diliminde kalan öğrenciler ise henüz bir toplulukta yer almamıştır. Üniversitelerin lisans 3

ve 4 sınıflarında toplu çalmaya ilişkin dersler olduğunu düşünürsek hayır cevabını veren öğrenciler lisans 1 ve 2 sınıflarda olabilir. Ayrıca ankete katılan öğrencilerin bir kısmının çalgısını 1 yıl ve daha az %19,4 oranında çaldığı da henüz katılmamaları için bir sebep olabilir.

Şekil 4. Hangi çalgı topluluğunda/topluluklarında yer aldıklarına ilişkin dağılımları

Tablo 23’de öğrencilerden %33,3 oranında 24 kişinin daha önce çalgı topluluklarında bulunmadıklarına dair cevap verilmiştir. Şekil 4’ün sorusu birden fazla seçenekli olarak hazırlanmış ve bu sebeple araştırmaya katılan 72 kişiden fazla sayı çıkmaktadır. Fakat şekil 4’e baktığımız zaman yer almadım cevabını veren katılımcı sayısı 9 kişidir. Bu orantısızlığın sebebi olarak öğrencilerin henüz çalgı topluluklarını tam anlamlarıyla bilmedikleri düşünülebilir.

Tablo 24

Birlikte Seslendirme Çalışmalarında Grup Arkadaşlarıyla Ortak Zaman Bulmada Sorun Yaşayıp Yaşamadıklarına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	<i>f</i>	%
Evet	42	58,3
Hayır	30	41,7
Toplam	72	100

Tablo 24’da birlikte seslendirme çalışmalarında grup arkadaşlarınızla birlikte ortak zaman bulmada evet cevabını veren %58,3 oranında 42 kişi sorun yaşadığını ifade etmiştir. Hayır cevabını veren %41,7 oranında 30 kişi ise bu konu hakkında bir problem yaşamadıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 25

Buldukları Zamanlarda Bireysel Seslendirmeye Göre Verimli Çalışma Ortamı Oluşturup Oluşturamadıklarına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	<i>f</i>	%
Evet	64	88,9
Hayır	8	11,1
Toplam	72	100

Tablo 25’de %88,9 oranında verimli çalışma ortamı oluşturduklarını belirtmişlerdir. Yanlarında bir rehber olmadan çalışma ortamı sağlamış olmaları ve verimli olduğunu düşünmeleri birlikte seslendirmeye karşı hevesli ve istekli olduklarını tekrar ifadelendirmiştir. Geride kalan %11,1 oranında 8 kişi ise hayır cevabını vermiştir.

4.5.Beşinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorum

Alt Problem 5: Yaylı çalgılarda birlikte seslendirmenin nota takibi, duygu durumları, motivasyon, performans kaygısı, hız terimleri, gürlük terimleri, müzikal ve teknik gelişimi etkisine ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?

Araştırmada, Tablo 26’de nota takibinin kolaylığı, Tablo 27’de öğrencilerin birlikte seslendirmeden keyif alıp almadıkları, Tablo 28’ hata yapmanın telaşlandırması, Tablo 29 motivasyon artmasına etkisi, Tablo 30’da performans kaygısındaki azalma durumu, Tablo 31’de hız terimleri, Tablo 32’de gürlük terimleri, Tablo 33’da müzikal gelişime etkisi, Tablo 34’da teknik gelişim, Tablo 35’de parmak baskılarının temiz olması, Tablo 36’de parmak numarası ve yay yazımlarının dikkate alınmasına ilişkin öğrenci görüşleri belirtilmiştir.

Tablo 26

Birlikte Seslendirme Çalışmalarında Nota Takibini Rahat Yapıp Yapamadıklarına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	<i>f</i>	%
Evet	56	77,8
Hayır	16	22,2
Toplam	72	100

Birlikte seslendirme eserlerinde nota takibinin önemli ve kolay olmayan bir görev olduğu düşünülürse araştırmaya katılan %77,8 oranında 56 kişi bu alanda hiç güçlük çekmemektedir. Geriye kalan %22,2 oranında 16 kişi ise zorlandıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 27

Birlikte Seslendirmeden Keyif Alıp Almadıklarına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	<i>f</i>	%
Evet	67	93,1
Hayır	5	6,9
Toplam	72	100

Tablo 27'e bakıldığında %93,1 oranında birlikte seslendirmeden keyif aldığı söylenebilir. Çok az bir kitlenin %6,9 oranında 5 kişi ile birlikte seslendirmeden hoşlanmadığı yorumu yapılabiliriz.

Tablo 28

Birlikte Seslendirme Çalışmalarında Hata Yapmanın Telaşlandırıp Telaşlandırmadığına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	<i>f</i>	%
Evet	42	58,3
Hayır	30	41,7
Toplam	72	100

Öğrencilerin %41,7 oranında hata yaptıkları zaman telaşlanmadıkları yorumlanırken %58,3 oranında 42 kişinin hata yaptıkları zaman telaşlandıkları yorumlanabilir.

Tablo 29

Birlikte Seslendirme Çalışmalarının Motivasyonlarının Artmasında Etkili Olup Olmadığına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	<i>f</i>	%
Evet	67	93,1
Hayır	5	6,9
Toplam	72	100

Öğrenciler %93,1 oranında 67 kişi ile motivasyonlarının artmasında birlikte seslendirme çalışmalarının etkili olduğunu düşünüyor. Fakat %6,9 oranında 5 kişi ise motivasyon artmasında etkisi konusunda aynı fikirde olmadıkları gözlemlenebilir.

Tablo 30

Birlikte Seslendirme Çalışmalarıyla Performans Kaygılarında Azalma Olup Olmadığına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	<i>f</i>	%
Evet	47	65,3
Hayır	25	34,7
Toplam	72	100

Tablo 16’de öğretim elemanları %84,5 oranında performans kaygısının azaldığı kanaatinde cevap vermişlerdir. Öğrenci oranlarına baktığımızda ise çoğunluğun %65,3 oranında azaldığını ifade ettiğini görürüz. Fakat öğretim elemanı ve öğrenci cevaplarında oranların dengeli olmadığı söylenebilir. Bunun sonucunda öğretim elemanlarının öğrencilerinde gözlemlediği ile öğrencilerin kendilerinde gözlemlediği sonuçlar aynı değildir. 25 kişi de %34,7 oranında hayır cevabını vermişlerdir.

Tablo 31

Birlikte Seslendirmede Hız Terimlerine Dikkat Edip Etmediklerine İlişkin Öğrenci Görüşleri

	<i>f</i>	%
Hiç dikkat etmiyorum.	3	4,2
Elimden geldiğince dikkat etmeye çalışıyorum.	45	62,5
Çok dikkat ediyorum.	24	33,3
Toplam	72	100

Hiç dikkat etmeyen öğrenci sayısı %4,2 oranında 3 kişidir. Gürlük terimlerinde hiç dikkat etmeyen öğrencilerle benzerlik göstermektedir. Çok dikkat eden %33,3 oranında 24 kişi mevcuttur. Elimden geldiğince dikkat etmeye çalışıyorum ifadesinde ise 45 öğrenci vardır. Arka arkaya aynı kalıpta sorulan üç soruda da en fazla seçilmiş cevap “elimden geldiğince dikkat etmeye çalışıyorum” olmuştur.

Tablo 32

Birlikte Seslendirmede Gürlük Terimlerine Dikkat Edip Etmediklerine İlişkin Öğrenci Görüşleri

	<i>f</i>	%
Hiç dikkat etmiyorum.	4	5,6
Elimden geldiğince dikkat etmeye çalışıyorum.	54	75
Çok dikkat ediyorum.	14	19,4
Toplam	72	100

Tablo 32’de hiç dikkat etmeyen 4 kişi vardır. Devamında çok dikkat ediyorum ifadesi 14 kişiden oluşurken, elimden geldiğince dikkat etmeye çalışıyorum ifadesine ise 54 öğrenci cevap vermiştir.

Tablo 33

Birlikte Seslendirmenin Müzikal Gelişimlerine Katkı Sağlayıp Sağlamadığına Dair Öğrenci Görüşleri

	<i>f</i>	%
Evet	70	97,2
Hayır	2	2,8
Toplam	72	100

Tablo 17’de öğretim elemanı görüşleri %100 katkı sağladığı ve öğrencilerin de %97,2 oranında aynı fikirde oldukları söylenebilir. Fakat %2,8 oranında 2 kişi hayır cevabını vermiştir.

Tablo 34

Birlikte Seslendirmenin Teknik Gelişimlerine Katkı Sağlayıp Sağlamadığına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	<i>f</i>	%
Evet	67	93,1
Hayır	5	6,9
Toplam	72	100

Tablo 18’de öğretim elemanı görüşleri %100 katkı sağladığı ve öğrencilerin de %93,1 oranında aynı fikirde oldukları söylenebilir. Müzikal gelişimde bu oran teknik gelişime göre daha fazladır. Hayır cevabını %6,9 oranında 5 kişi vermiştir.

Tablo 35

Birlikte Seslendirme Çalışmalarında Parmak Baskılarının Temiz Olmasını Ne Derecede Önemsediklerine Ait Öğrenci Görüşleri

	<i>f</i>	%
Hiç dikkat etmiyorum.	2	2,8
Elimden geldiğince dikkat etmeye çalışıyorum.	43	59,7
Çok dikkat ediyorum.	27	37,5
Toplam	72	100

Öğrencilerde parmak baskılarının temiz olmasına hiç dikkat etmeyen %2,8 oranında 2 kişi sonucuna ulaşılmaktadır. Çok dikkat eden kesim ise %37,5 oranında 27 kişiden oluşmaktadır. Geriye kalan 43 kişi %59,7 oranında elimden geldiğince dikkat ediyorum cevabını vermiştir.

Tablo 36

Birlikte Seslendirmede Eserdeki Parmak Numarası ve Yay Yazımlarını Dikkate Alıp Almadıklarına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	<i>f</i>	%
Eser üzerindeki yazılı parmak numaralarını ve yayları olduğu gibi uygulardım.	22	30,6
Eser üzerindeki yazılı parmak numaralarını ve yayları kendime göre değiştiririm.	3	4,2
Grup arkadaşlarımla birlikte uygun olan parmak numaralarına ve yaylara birlikte karar veririz.	19	26,4
Bizi çalıştıran öğretim elemanının önerdiği parmak numaralarını ve yayları kullanırız.	28	38,9
Toplam	72	100

“Eser üzerindeki yazılı parmak numaralarını ve yayları olduğu gibi uygulardım.” ifadesini %30,6 oranında 22 kişi seçmiştir. Burada belirtilen eserin orijinalinin dışına çıkmadan kuralına uygun seslendirme olarak yorumlanabilir.

“Eser üzerindeki yazılı parmak numaralarını ve yayları kendime göre değiştiririm.” ifadesini %4,2 oranında 3 kişi seçmiştir. Çalışcının kendini tanıma aşamasından sonra rahatlık durumuna göre değiştirme olarak yorumlanabilir.

“Grup arkadaşlarımla birlikte uygun olan parmak numaralarına ve yaylara birlikte karar veririz.” İfadesini %26,4 oranında 19 kişi seçmiştir. Birlikte seslendirme düzenine uygun ortak kararlar aldıkları düşünülebilir.

“Bizi çalıştıran öğretim elemanının önerdiği parmak numaralarını ve yayları kullanırız.” İfadesini %38,9 oranında 28 kişi seçmiştir.

4.6.Altıncı Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorum

Alt Problem 6: Birlikte seslendirme çalışmalarında yaptıkları ön hazırlıklar ve dikkat ettikleri hususlara ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?

Araştırmada, öğrencilerin birlikte seslendirme çalışmalarından önce ön hazırlıklarının önem sırasına ait numaralandırma bilgileri ve yorumları belirtilmiştir.

“Günlük çalgı çalışma süremi arttırırım.” İfadesinde en çok 25 kişi önem sırasında 1 numaraya yerleştirmiştir. 1 numarada en fazla seçilen madde olması sebebiyle oldukça önemli olduğu düşünülmektedir.

“Günlük çalgı çalışmamdan sonra birlikte seslendireceğimiz eseri bir kez çalarım.” İfadesinde en çok 17 kişi önem sırasında 2 numaraya yerleştirmiştir. 2 numarada en fazla seçilen madde olduğu için önem sırasında 2.sırada yer aldığı söylenebilir.

“Birlikte seslendirmede çalacağımız eseri mutlaka farklı yorumculardan dinlerim.” İfadesi en çok 14 kişi tarafından önem sırasında 4 numaraya yerleşmiştir. *“Birlikte seslendirmede çalacağımız eserin zor pasajlarını belirleyerek onu destekleyecek teknik alıştırılmalar yaparım.”* İfadesi ise en çok 15 kişi tarafından önem sırasında 4 numaraya yerleşmiştir. 4 numarada en fazla seçilen iki madde oluşmuştur.

“Sadece birlikte seslendirme çalışmasından önce bir kere çalarım.” İfadesinde en çok 15 kişi ile önem sırasında 5 numaraya yerleşmiştir. 5 numarada en fazla seçilen madde olduğu için önem sırasında 5.sırada yer almaktadır.

“Çalacağımız eser için kendime uygun parmak numaraları belirlerim.” İfadesinde en çok 16 kişi önem sırasında 3 ve 6 numaraya eşit şekilde dağılmıştır. 4 numaraya yerleşen iki maddenin olması gibi burada da önem sıralamasında düşünce farklılıkları sebebiyle iki farklı sıralamaya da dahil edilmiştir.

“Kayıtlı birlikte çalarak diğer partilerin ne çaldığına dikkat etmeye çalışırım.” İfadesinde en çok 15 kişi önem sırasında 7 numaraya yerleştirmiştir. 7 numarada en fazla seçilen madde olması sebebiyle önem sırasının sonlarında kalmaktadır.

“Ön hazırlık yapmadan direkt birlikte seslendirme çalışmalarında çalarım.” İfadesi ise hem maddelerde 48 kişi ile en fazla seçilen hem de 8 numarada en fazla seçilmiş madde olmuştur. Önem sırasının en sonuncusu olarak yer almaktadır.

Araştırmanın devamında öğrencilerin birlikte seslendirme çalışmalarında dikkat edilmesi gereken hususların önem sıralamasına ait numaralandırma ve yorumları belirtilmiştir.

“Birlikte seslendirme çalışmalarının alanında uzman bir rehber eşliğinde yapılması önemlidir.” İfadesinde en çok 27 kişi önem sırasında 1 numaraya yerleştirmiştir. 1 numarada en fazla seçilen madde olması sebebiyle oldukça önemli olduğu düşünülmektedir.

“Grup üyelerinin düzenli olarak çalışmalara katılması önemlidir.” İfadesi ise en çok 28 kişi tarafından önem sırasında 2 numaraya yerleştirilmiştir. 2 numarada en fazla seçilen madde olması sebebiyle oldukça önemli olduğu düşünülebilir.

“Grup üyelerinin çalışmalara kendi partilerini çalışmış olarak gelmeleri önemlidir.” İfadesinde 26 en çok 26 kişi 3 numaraya yerleştirmiştir. 3 numarada en fazla seçilen madde olması sebebiyle oldukça önemli olduğu düşünülebilir.

“Grup üyelerinin sadece kendi partilerini doğru çalmaları önemlidir.” İfadesi ile en çok 21 kişi tarafından 4 numaraya yerleştirilmiştir. 4 numarada en fazla seçilen madde olması sebebiyle önemli olduğu söylenebilir.

“Grup üyelerinin çalarken sadece kendi partilerine odaklanmayıp diğer üyelerin çaldıklarını da dinlemesi önemlidir.” İfadesi en çok 20 kişi tarafından 5 numaraya yerleştirilmiştir. 5 numarada en fazla seçilen madde olması sebebiyle önemli olduğu düşünülebilir.

“Eser seçiminde grup üyelerinin istekleri dikkate alınmalıdır.” İfadesi en çok 19 kişi tarafından 6 numaraya yerleştirilmiştir. 6 numarada en fazla seçilen madde olmuştur. Önem sırasında ortalarda yer almaktadır.

“Seçilen eserin grup üyelerinin teknik ve müzikal düzeyine uygunluğu önemlidir.” İfadesinde en çok 22 kişi tarafından 7 numaraya yerleştirilmiştir. 7 numarada en fazla seçilen madde olmuştur. Önem sırasında ortalarda yer almaktadır.

“Grup üyelerinin sadece aynı anda çalmaları önemlidir.” İfadesi ise en çok 21 kişi tarafından 8 numaraya yerleştirilmiştir. 8 numarada en fazla seçilen madde olmuştur. Önem sırasında ortalarda yer almaktadır.

“Grup üyelerinin temiz çalmaları önemlidir.” İfadesinde en çok 20 kişinin işaretlemesiyle 9 numaraya yerleştirilmiştir. 9 numarada en fazla seçilen madde olmuştur. Öğrenciler tarafından önem sıralamasında sonlarda kalmıştır.

“Grup üyelerinin gürlük terimlerini aynı anda uygulamaları önemlidir.” İfadesinde en çok 25 kişi tarafından 10 numaraya yerleştirilmiştir. 10 numarada en fazla seçilen madde olmuştur. Önem sıralamasında sonlarda kaldığı görülmektedir.

“Çalınacak eserin üzerindeki parmak numaralarını ve yayları uygulamak yeterlidir.” İfadesinde en çok 28 kişi ile 11 numaraya yerleştirilmiştir. 11 numarada en fazla seçilen madde olmuştur. Önem sıralamasında sondan bir önce olduğu söylenebilir.

“Grup üyelerinin çalınacak eseri dinlemeleri önemlidir.” İfadesi ise önem sıralamasının sonunda yer almaktadır. 22 kişi tarafından 12 numaraya yerleştirilmiştir.

4.7. Yedinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorum

Alt Problem 7: Yaylı çalgılarda birlikte seslendirmenin öğrencinin bireysel gelişimine katkısına ilişkin öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri nelerdir?

Araştırmada, öğretim elemanı ifadesi kısaltılarak (öğr. el.) kullanılmıştır. Öğrenci ifadesi ise kısaltılarak (öğr.) kullanılmıştır. 16 öğretim elemanı ve 13 öğrencinin yorumları belirtilmiştir.

Öğr. El. 1. Birlikte seslendirme çalışmaları öğrencilerin bireysel gelişimine pek çok yönden katkı sağlamaktadır. Öğrencilerin; -keman becerilerinin güçlenmesine, gelişimine, -müziği daha iyi hissetmelerine -çalışma motivasyonlarının artmasına (dikkatinin artmasına) -çalgısıyla daha barışık olmasına, -çalarken dinlemesine, -kurallara uymasına, -saygılı olmasına (örneğin çalışarak ve zamanında çalışmalara katılması ile), hoşgörülü olmasına, sabırlı olmasına, vb. pek çok insani insani değere karşı bakış açısının gelişmesine veya kazanmasına katkı sağladığını düşünmekteyim.

Öğr. El. 2. Bireysel çalgı davranışlarının geliştirilmesi, motivasyonun artırılması, çalgı bütünleşmesinin ve teknik müzikal ilerlemenin saplanabilmesinde bireysel çalgı eğitiminden sonra toplu çalgı eğitiminin birlikte müzik yapmanın ya da bir başka deyişle müzikal birlikteliğe katkıda bulunabilmenin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Birlikte seslendirme (toplular çalgı eğitimi); birden fazla kişinin belirli bir disiplin ve düzen içerisinde teknik ev müzikal anlamda müzikal oluşuma katkıda bulunduğu eğitsel olgu olarak tanımlanabilir.

Öğr. El. 3. Katkı sağlar. Ancak öğrencilerin seviyesine göre burada anlatılan birçok konunun ayrıca irdelenmesi gerekir. İki düşük seviyede öğrencinin çalması tehlikeli sonuçlar doğurabilir. Entonasyon ve teknik yeterlilikler bakımından doğru kişiyle (hocasıyla birlikte) referans alarak çalmak bu seviyelerde önemlidir. Veya seviyesi oldukça iyi olduğu sanılan iki kişinin birlikteliğinde hassas akortlar yapılmıyorsa, o çalışma çökebilir. Birlikte çalmanın can alıcı olduğu nokta, tını akorduna değin çalgısını tanıyan kişilerle yapılmasını gerektirecek kadar hassas bir konudur. (Sorumlu bazı hocalar dahi bu duruma ya duyarlı değildir. Ya da bu yeterliliklere sahip değildir veya genel eksikliği vardır.)

Öğr. El. 4. Birlikte seslendirmenin çalgı eğitiminin en başından beri uygulanması gereken bir öğretim yöntemi olduğunu düşünüyorum. Öğrenciye çalarken kendini dinleyebilme becerisi katması, entonasyonunu kontrol etmeyi sağlaması, ölçünün tartımlarında tutarlı ve aksatmadan çalmayı denetleyebilmesi gibi teknik becerilerin yanı sıra, müzikal becerilerin kazanılmasında da etkilidir. Öğrenci sadece yay çekerken bile, öğrencinin yay çektiği tele eşlik edecek şekilde basit motiflerle ezgilendirilebilir. Bu hem başlangıç derslerini daha keyifli hale getirecektir hem de öğrencide ton çıkarma, çalgıda tonlu çalma konusunda bir bilinç geliştirecektir.

Öğr. El. 5. Tabii ki düşünüyorum. Tek başına çalarken sadece kendi müzikal ve teknik davranışlara odaklanırsınız. Birden fazla kişi ile yapılan çalışmalarda hem kendi müzikal ve teknik davranışlara, partini sağlam çalmaya, diğer partiler ile uyum içinde ve tınlamaya çalışarak, birçok açıdan çalgı çalmaya yönelik müzikal ve teknik davranışı olumlu yönden desteklemiş oluruz. Ayrıca müzik yapmanın verdiği keyfi hissetmemiz için de birlikte çalmanın öneminin büyük olduğunu da söyleyebilirim.

Öğr. El. 6. Birlikte çalışmalarında öğrenciler diğer partileri dinleme, takip etme ve kendi partisinden müzikal ifadeleri bu dengede gerçekleştirme konusunda önemli katkı sağladığını ayrıca, kişilik özellikleri ve başkaları ile birlikte iş yapabilme, sabırlı olma , farklı fikirlere önem verme, paylaşma, kendini çalgısını partisini diğer gurup üyelerine kabul etme ve onay alma gibi davranış ve paylaşım gelişimlerine de katkı sağladığını düşünüyorum.

Öğr. El. 7. Evet. Birlikte yapılan oda müziği çalışmaları, kişinin eseri bütün yönleriyle kavramasını sağlar, (özellikle eşlikli solo parçalarda) Bu çalışmada eser daha kolay ezberlenir, bütünlük yakalanır. Oda müziği çalışmaları kişiye müzik yapmayı öğretmede çok önemli bir oluşumdur.

Öğr. El. 8. Birlikte seslendirme eğitiminin öğrencinin repertuarı tanınması, aynı veya farklı çalgılar ile çalmayı öğrenmesi açısından yararlı olmaktadır. Çalgı dersi kapsamında her zaman öğrencilere bu tip çalışmalar yaptırıyoruz, özellikle çalgı ders saatinin azlığı ve diğer derslerin yükü de ağır olduğu için. Fakat orkestra derslerinde öğrencilerin birlikte çalmaktan zevk aldığını görebiliyorum.

Öğr. El. 9. Müzik eğitiminde birlikte seslendirme çalışmaları; öğrencilerin sorumluk almalarından başlayarak, işitme ve müzikalite gibi pek çok alana uzanan konularda

öğrencilere olumlu katkılar sağlamaktadır. Dolayısıyla koro ve orkestra dersleri müzik eğitiminin vazgeçilemez unsurlarıdır. Ders dışı etkinliklerde de öğrenciler, birlikte seslendirme çalışmalarına yönlendirilmelidir.

Öğr. El. 10. Evet. Müzikal ve teknik birikimlerine çok faydalı olduğunu düşünüyorum. Ayrıca öğrencilerin birlikte çalıştıkları eserleri; sınıf konserleri, sınav konserleri, dönem sonu-yıl sonu konserleri gibi etkinliklerle taçlandırmalarını ve eserleri dinleyicilere aktarmalarını da son derece önemsiyorum.

Öğr. El. 11. Evet. Birlikte seslendirmenin öğrencinin tempoda kalma, sağ el ve sol el teknik ve koordinasyonunu, müzikal ifade etme ve acelite gibi becerilerini geliştirdiğini düşünüyorum. Ayrıca motivasyonu arttırarak öğrencinin çalgısını keyifle çalmasını sağlar.

Öğr. El. 12. Kesinlikle katkı sağladığını düşünüyorum. Birlikte çalma çalışmaları sayesinde öğrenciler hem müzikalite hem entonasyon açısından çok gelişiyorlar. Ayrıca deşifreleri de geliştiriyor. Kısacası müzik yapmayı öğreniyorlar.

Öğr. El. 13. Birlikte çalmanın hazzını paylaşmaları, temiz ve temposunda seslendirmeyi öğrenmeleri, başka çalgıların partilerini dinleyerek çoksesli müzik yapma deneyimleri kazanmaları müziksel gelişimlerine katkı sağlamaktadır.

Öğr. El. 14. Çalgı öğretiminde teknik beceriler kazandırma dışında görsel olarak da çalmaya model olmanın önemli olduğunu düşünerek, birlikte seslendirmenin gerekli ve önemli olduğunu düşünüyorum. Çalışmanızda başarılar dilerim.

Öğr. El. 15. Öz-güven oluşturma, sorumluluk duygusu geliştirme, grup üyelerine karşı saygılı olma, müzikalite, acelite, performans vb. kazanımları oluşturabilme açısından önemlidir.

Öğr. El. 16. Birlikte seslendirme yapmadan mezun olan müzik öğrencisi eğitimi tamamlamamış demektir. Eksikliği kabul edilemez.

Öğr. I. Evet gelişimime katkı sağladığını düşünüyorum çünkü birlikte seslendirme daha çok özen gerektiren ve üzerinde daha çok durulması gereken önemli bir beraberlik çalışması. Bu çalışmalarda ekstra çalışıyorum ve kendi partisyonuma daha çok özen gösteriyorum. Geçiş ve pozisyonların üzerinde titizlikle durmamı sağlıyor ve bu yönde çalışmalarımı arttırıyor, grup çalışmalarında uyumlu olmak için çaba sarfetiyorum. Tüm

bunları yaparken hassas davrandığımı ve daha çok geliştiğimi fark ediyorum bana olumlu yönde katkılar sağlıyor. Bu dönem orkestra derslerimizde Enstrümanımda yeni pozisyonları ve bu pozisyonlarda kendimi geliştirmekte farkındalığım fazlasıyla oluştu.

Öğr. 2. Eseri birlikte icra etmek entonasyon açısından oldukça önemlidir. Mümkün mertebe sadece kendi partilerimizi değil geneli dinleyerek esere hayat vermek kişisel olarak beni oldukça tatmin ediyor. Böylelikle icracısı olduğum enstrümanla aramda daha güçlü bir bağ kurduğumu düşünüyorum

Öğr. 3. Bireysel çalgı çalma konusunda sağladığı motivasyon artışından dolayı birlikte seslendirme çalışmalarını değerli buluyorum. Çalma becerisi kadar dinleme becerisini de geliştirdiği için tabi ki birlikte seslendirme çalışmalarının bireysel gelişimime katkı sağladığını düşünüyorum.

Öğr. 4. Çok fazla katkı sağladığımı düşünüyorum, özellikle nota üzerinde yazan müzikal yazıların anlaşılması ve bireysel çalışmalarda da uygulanması en önemli nokta olarak düşünüyorum. Ayrıca bireysel olarak da enstruman çalım tekniğine büyük ölçüde katkı sağladığımı düşünüyorum.

Öğr. 5. Evet, genelde seçilen parçalar kulağa daha çok hitap ettiğinden çalışması daha keyifli oluyor ve çeşitli parmak numaraları kullanmak, pozisyon kullanma sıklığı artması, farklı teknik kullanımı vb. sebeplerden düz bir etüt çalışmasından daha etkili olduğunu düşünüyorum.

Öğr. 6. Aynı seviyede olan çalgıcılarla çalmak katkı sağlayabilir yalnız grup üyeleri içinde daha donanımlı üyelerin olması ve eser hızının onlara göre belirlenmesi, hazır bulunuşluk düzeyi yeterli olmayan grup üyelerine herhangi bir katkı sağlamaz diye düşünüyorum.

Öğr. 7. Birlikte seslendirmenin gelişimime katkı sağladığını düşünüyorum ancak yetersiz hissetmeme neden olduğu işin motivasyonum düşüyor, bunun için bireysel çalışmaya daha fazla ağırlık veriyorum birlikte çalma akranlarımla aramda çeki farkı kapatabilmek için

Öğr. 8. Çok fazla katkı sağlıyor. Bir bütün olup hem kendimi hem de orkestayı dinlemek tek odağımın orada olmasını sağlıyor. Parçayı hissederek, gürlük terimlerini ve seslerin temizliğini önemsemek keyifli bir çalışma ortaya çıkarıyor

Öğr. 9. Başkalarıyla birlikte çalışmak kişiye hem hırs hem motivasyon sağladığını düşündüğüm için birlikte seslendirme çalışmaları benim için kesinlikle bireysel gelişime katkı sağlar. Çalışmaya da teşvik eder.

Öğr. 10. Katkı sağladığını düşünüyorum. Birlikte seslendirmede bir trafik var ve bu trafikteki sorumlulukla beraber entonasyon, nota takibi, nüansların geliştiğini düşünüyorum.

Öğr. 11. Evet düşünüyorum böylece süre kontrolü ses ve yay baskısı arasındaki ilişkiyi daha iyi anlayabiliyorum. Karıştırdığım kısımlarda onlardan yardım alabiliyorum.

Öğr. 12. Birlikte seslendirme çalışmalarında, bireysel çalışmalarına göre daha dikkatli ve odaklanarak çalışıyorum. Bireysel gelişimime katkı sağladığını düşünüyorum.

Öğr. 13. Çok seslilik bence çalgılarımıza katkı sağlar çünkü nota takibi sadece kendine değil ortak bir şeye odaklanmak dikkatimizi daha çok toplamamızı sağlar.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın amacı doğrultusunda elde edilen veriler birlikte seslendirmenin önemini ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının da birlikte seslendirme çalışmalarına dahil olup durumu yakından analiz etme fırsatına sahip oldukları görülmektedir. Bu nedenle görüşleri oldukça önemlidir. Öğrencilerin birlikte seslendirme çalışmalarının bireysel çalışmalarına göre farklı oldukları ve olumlu yönde etkilendikleri söylenebilir.

Araştırmanın yapıldığı altı üniversitenin katılım sayısı birbirinden farklıdır. Birkaç üniversitede öğretim elemanlarının hepsine ulaşırken birkaçında eksik kalmıştır. Bazı üniversitelerde ise yaylı çalgı öğretim elemanı diğer üniversitelere kıyasla düşüktür. Sebep olarak yaylı çalgıların daha az tercih edilmesinden kaynaklı öğrenci sayısının az olması gösterilebilir.

Öğretim elemanlarının birlikte seslendirmeye verdikleri önem öğrencilere de yansımaktadır. Öğrencilerin de bu konuda istekli oldukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Birlikte seslendirme alanında öğrencilerin daha fazla çalışması bireysel çalışmalarına da yansımaları doğrultusunda müzik kariyerlerine ışık tutması beklenmektedir. Öğretim elemanı görüşlerine göre, öğrencilerin birlikte seslendirme çalışmalarıyla motivasyon, müzikal ve teknik gelişimlerinin ilerlediği, sınav veya sahne deneyimlerinde performans kaygısını azalttığı ve bu durumun öğrencinin gelişiminde olumlu etkiler bıraktığı sonuçları ortaya çıkmıştır.

Biber Öz'e (2001) göre müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda orkestra-oda müziği eğitimi, çalgı eğitiminin belli aşamalarından sonra birbirini destekleyici ve birbirini tamamlayan bir

şekilde öğretim programlarında yer almıştır. Çalgı eğitiminde kazanılan becerilerin orkestra-oda müziği eğitimi gibi daha geniş bir alanda geliştirilmesi-pekiştirilmesi ile öğrenci, ulusal ve evrensel müzik örneklerini tanımaktadır. Çalgı eğitiminin, dolayısıyla yaylı çalgıların taban oluşturduğu orkestra-oda müziği eğitimi içinde yapılan ve sunulan eğitsel ve sosyal amaçlı çeşitli etkinlikler; öğrencilerin, çalıştığı grupla ve sosyal çevresi ile etkileşimini yoğunlaştırarak ilişkilerinin daha sağlıklı ve düzenli olmasını sağlar.

Göküstün (2019) ise bu kurumlarda oda müziği ve orkestra derslerine önem verilmesiyle öğrencinin müzikal duyumunun yeniden biçimleneceği, müzik dinleme alışkanlıklarında daha rafine bir tercihe yönelmesinin sağlanacağı ve çalma becerisinde ulaştığı teknik seviyeye uygun eserlerle tekniğinin pekişebileceğini ifade etmiştir.

Çalgı eğitimi ile gelişen müzik birikimi çeşitli düzeylerdeki orkestra ve çalgı topluluklarında değerlendirilebilir. Bu durum kişiye sosyalleşme, bir grubun üyesi olma, birlikte iş yapma becerileri gibi pek çok özellik kazandırabilir. Çalgı eğitiminin bireysel öğretim sürecindeki önemi yanı sıra çalgıların toplu çalma uygulamalarında da değerlendirilmesi müziğin farklı bir yönünü ortaya çıkarmaktadır.

Öğretim elemanlarının demografik özelliklerine göre cinsiyet dağılımında 14 erkek 12 kadın sonucu çıkmıştır. Görev yaptıkları yükseköğretim kurumlarına göre dağılımda en fazla Gazi Üniversitesi ardından eşit sayıda Pamukkale Üniversitesi ve Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi ardından yine eşit sayıda Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi son olarak da Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi sıralamayı oluşturmaktadır. Unvanlara göre dağılımda Prof. Dr. (9 kişi), Doç. Dr. (7 kişi), Dr. Öğr. Üyesi (6 kişi) ve Öğretim Görevlisi (4 kişi) olduğu söylenebilir. Mesleki deneyimlerine göre dağılımda 15 yıl ve üstünde 20 kişi vardır. Diğerleri 5-10 yıl, 10-15 yıl arasına yerleşmiştir. Öğretim elemanlarının eğitimi verdikleri çalgı türleri çoğunluk sırasına göre keman, viyola, viyolonsel olarak belirlenmiştir.

Öğrencilerin demografik özelliklerine göre cinsiyet dağılımında 51 kadın 21 erkek sonucu çıkmıştır. Mezun oldukları ortaöğretim kurumlarında Anadolu Teknik ve Meslek Liseleri, Fen Liseleri, Güzel Sanatlar Liseleri ve Sosyal Bilimler Liseleri yer almaktadır. Öğrenim gördükleri Yükseköğretim kurumlarına sırasıyla dağılımları Atatürk Üniversitesi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ve Pamukkale Üniversitesi şeklinde oluşmaktadır. Sınıflarına

göre dağılımda ise 1.sınıf ve 4.sınıf eşit düzeyde en yüksek orana sahiptirler. Eğitimi aldıkları çalgı türüne göre dağılımlarında ise sırasıyla keman, viyola, viyolonsel ve kontrbas yer almaktadır.

5.1.Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Şekil 1’de öğretim elemanlarının hangi çalgı topluluklarında yer aldıkları sorulmuş ve hepsinin orkestra deneyimi olduğu gözlemlenmiştir. Duo, Trio, Kuartet topluluklarında da yer almışlardır. Tablo 11’de birlikte seslendirme veya toplu çalmaya ilişkin 19 öğretim elemanının ders yürüttüğü geri kalan 7 kişinin böyle bir derse girmediği söylenebilir. Şekil 2’de birlikte seslendirme çalışmaları yürüttükleri sınıf düzeyleri “lisans” 16 kişi, “yüksek lisans” 7 kişi, “doktora” 4 kişi, “hiçbiri” 7 kişi ifadesinde sonuçlanmıştır. Şekil 3’te öğretim elemanlarının derslerinde çalıştırdıkları çalgı topluluklarına değinilmiştir. En fazla orkestra ardından ikili (duo) ve eşit oranda üçlü (trio), dörtlü (kuartet) olarak sıralanmıştır. Tablo 12’de birlikte seslendirme çalışmaları için öğrencilerden talep gelmesi konusunda 23 öğretim elemanı evet derken 3 öğretim elemanı da hayır cevabını vermiştir. Tablo 13’te ise öğretim elemanlarının birlikte seslendirme çalışmalarında 1 öğretim elemanı hariç eşlik ettiklerini beyan etmişlerdir. Tablo 14’te öğrencilere konser ya da sınavda birlikte seslendirme eserleri verdiğini 4 öğretim elemanı hariç diğerleri desteklemektedir.

5.2.Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Tablo 15’te birlikte seslendirme çalışmalarının motivasyonun artmasındaki etkisine 1 öğretim elemanı hariç diğerlerinin olumlu düşündüğü düşünülmektedir. Tablo 16’da ise birlikte seslendirme çalışmalarının öğrencilerin performans kaygısına etkisinde 22 öğretim elemanının olumlu yönde düşündüğü görülmüştür. Tablo 17 ve tablo 18’de müzikal ve teknik gelişimi konusunda bütün öğretim elemanları aynı fikirde katkı sağladığını belirtmişlerdir.

5.3.Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Birlikte seslendirme çalışmalarında dikkat edilmesi gereken önemli hususlara ilişkin 15 madde verilmiş ve öğretim elemanlarının maddeleri kendi önem sıralamalarına göre

yerleştirilmesi istenmiştir. Öğretim elemanlarının önem sıralamaları bazen benzerlik göstermiş bazen de fikir ayrılıkları olarak önümüze çıkmıştır.

5.4.Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Tablo 19’da öğrencilerin çalgı eğitimini aldıkları süreye değinilmiştir. “1 yıl ve daha az” 14 kişi, “2 yıl” 9 kişi, “3 yıl” 11 kişi, “4 yıl ve daha fazla” 38 kişi olarak belirlenmiştir. Tablo 20’de çalgılarına çalıştıkları sıklıklar ise “her gün” 40 kişi, “iki üç günde bir” 29 kişi, “haftada bir” 3 kişi şeklinde oluşmuştur. Tablo 21’de çalgılarına hâkim olup olmamalarına katılımcılardan 41 kişi evet derken 31 kişi hayır cevabını vermiştir. Tablo 22’de ise çalgılarına ait hakimiyet düzeyinde “hiç” 1 kişi, “zayıf” 12 kişi, “orta” 32 kişi, “iyi” 26 kişi, “çok iyi” 1 kişi ile belirlenmiştir. Tablo 23’te ise daha önce çalgı topluluklarında yer alıp almama durumlarına ilişkin sorulmuştur. Öğrencilerden 48 kişi evet yanıtını verirken 24 kişi hayır cevabını vermiştir. Şekil 4’te ise hangi çalgı topluluklarında yer aldıklarına ait bir dağılımdan oluşmaktadır. Öğrencilerin çoğunluğunun (51 kişi) orkestra topluluğunda yer alırken 9 kişi hiç bulunmamıştır. Tablo 24’de ise birlikte seslendirme çalışmalarında grup arkadaşları ile birlikte 42 kişi ortak zaman bulmakta sorun yaşamadığını belirtmiş olup 30 kişi hayır cevabını vererek sorun yaşadığını ifade etmiştir. Tablo 25 ise zaman ve mekan bulduklarında bireysel seslendirmeye göre verimli çalışma ortamı oluşturduklarına dair bir soru sorulmuştur. 64 kişi evet, 8 kişi hayır cevabını vermiştir.

5.5.Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Tablo 26’da öğrencilerden 56 kişi birlikte seslendirme çalışmalarında nota takibini rahat yaptıklarını 16 kişi ise hayır cevabını vererek kolay olmadığını ifade etmişlerdir. Tablo 27 ise öğrencilerden sadece 5 kişinin birlikte seslendirme çalışmalarından keyif almadığı sonucunu ortaya koymuştur. Tablo 28’de öğrencilerden 42 kişi birlikte seslendirme çalışmalarında hata yapınca telaşlandığını geri kalan 30 kişi etkilenmediğini ifade etmiştir. Tablo 29’da birlikte seslendirmenin motivasyona olumlu yöndeki etkisi hayır cevabını veren 5 kişi tarafından desteklenmemiştir. Tablo 30 ise birlikte seslendirme çalışmalarında performans kaygısının azalmasında 47 kişi evet derken 25 kişi hayır ifadesini kullanmıştır. Tablo 31’de öğrencilerin hız terimlerine dikkat etme ifadeleri “Hiç dikkat etmiyorum.” 3 kişi, “Elimden geldiğince dikkat etmeye çalışıyorum.” 45 kişi, “Çok dikkat ediyorum.” 24

kişi tarafından cevaplanmıştır. Tablo 32 ise gürlük terimlerine dikkat etmeleri ile ilgilidir. “Hiç dikkat etmiyorum.” 4 kişi, “Elimden geldiğince dikkat etmeye çalışıyorum.” 54 kişi, “ok dikkat ediyorum.” 14 kişi ifadeleri ile sonuçlanmıştır. Tablo 33’te 70 kişi birlikte seslendirmenin müzikal gelişime katkı sağladığı yönünde düşünmüştür. Tablo 34’de ise birlikte seslendirmenin teknik gelişime sağladığı katkı 67 kişi ile evet 5 kişi ile hayır olmuştur. Tablo 35’te öğrenciler birlikte seslendirme çalışmalarında parmak baskılarının temiz olmasına “Hiç dikkat etmiyorum.” 2 kişi, “Elimden geldiğince dikkat etmeye çalışıyorum.” 43 kişi, “ok dikkat ediyorum.” 27 kişi olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Tablo 36’da ise birlikte seslendirme eserlerinde parmak numarası ve yay yazımlarının dikkate alınıp alınmaması ile ilgilidir. Sonucunda “Eser zerindeki yazılı parmak numaralarını ve yayları olduğu gibi uyguladım.” 22 kişi, “Eser zerindeki yazılı parmak numaralarını ve yayları kendime göre değiştiririm.” 3 kişi, “Grup arkadaşlarımla birlikte uygun olan parmak numaralarına ve yaylara birlikte karar veririz.” 19 kişi, “Bizi çalıştıran ğretim elemanının önerdiği parmak numaralarını ve yayları kullanırız.” 28 kişi cevapları şekillendirmiştir.

5.6.Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Birlikte seslendirme çalışmalarında yaptıkları n hazırlıklara ilişkin 8 cümle verilmiş ve öğrencilerden önem sıralamasına göre yerleştirmeleri istenmiştir. n hazırlık çalışmaları için verilen maddelerde öğrencilerin çoğu yüksek oranda aynı fikirde olmuşlardır. Bir diğer önem sıralamasına yerleştirmeleri istenen soru ise birlikte seslendirme çalışmalarında dikkat ettikleri hususlardan oluşmaktadır. 12 cümle verilmiş ve önem sırasına koymaları istenmiştir. Görüş ayrılıkları maddelerin sıralanmasında sonuçların dağılmasına sebep olduğu düşünülmektedir.

5.7.Araştırmanın Yedinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Araştırmada ğretim elemanı ve öğrenciler olmak üzere iki farklı anket uygulanmıştır. Her iki anketin son sorusu araştırmanın konusu hakkındaki görüşleri için açık uçlu oluşturulmuştur. Gelen cevaplar doğrultusunda anlamlı oranda olumlu yönde düşünceler barındırmıştır. Birlikte seslendirmenin müzik eğitiminde önemli ve geliştirici bir yeri olduğu konusunda katılımcılar hem fikir olmuştur.

5.8.Öneriler

- Araştırmanın sonucuna bağlı olarak birlikte seslendirme çalışmalarına daha fazla önem vererek bu alanda öğrencileri destekleyip bireysel çalışmalarının dışında imkân sağlanmalıdır. Ayrıca bireysel çalgı derslerinde öğrenilen müzikal analiz, ifade teknikleri, hız ve gürlük terimleri gibi müziksel kavramlar birlikte seslendirmede öğrencilerin kavramı gerçekten anlamaya ve uygulamaya başlayacakları bir ortam sunacağı düşünülmektedir.
- Birlikte seslendirme, bireysel çalgı eğitimini destekler ve birbirini tamamlar. Öğrenci zamanla daha zevkli müzik yapmaya başlar. Bu nedenle öğretim elemanlarının birlikte seslendirme çalgı topluluklarında yer almaları öğrencilerine örnek olması bakımından önemli bulunmaktadır. Sahnede çalan öğretmenini izleyen öğrencinin hem daha fazla motive olacağı hem de birlikte seslendirme çalışmalarına katılmak için daha istekli hale geleceği düşünülmektedir.
- Çalgı eğitimcisinin ve öğrencinin çalıcı olarak daha aktif oldukları bir çalgı eğitiminin daha verimli olacağı düşünüldüğünde öğretim elemanlarının kendi bireysel çalgı derslerinde de birlikte seslendirme çalışmalarına yer vererek öğrencisi ile birlikte çalışmalarının yararlı olacağı düşünülmektedir.
- Mesleki müzik eğitimi veren okulların birlikte seslendirme çalışmalarıyla ilişkili ders çeşitliliği ve saatleri çoğaltılabilir. Okul dışı birlikte seslendirme alanındaki topluluklara öğrenciler yönlendirilmesi söylenebilir.
- Birlikte seslendirme çalışmalarında öğrencilerin daha aktif olabilmesi için farklı sınıflarda çalgı düzeyleri eşit olan öğrenciler veya aynı sınıfta farklı çalgıları çalan öğrenciler gruplar halinde sisteme dahil edilmesi düşünülebilir
- Bu araştırmanın yaylı çalgı eğitiminde birlikte seslendirmenin önemini ortaya koyarak yaylı çalgı eğitim program geliştirme çalışmalarına ve bu konuda yeni yapılacak araştırmalara kaynak olması bakımından katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Albuz, A. (2001). *Viyola Öğretiminde Geleneksel Türk Müziği Ses Sistemine İlişkin Dizilerin Kullanımı ve Bu Sistem Kaynaklı Çokseslilik Yaklaşımları*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Avcı, B. (2013). Müzik topluluklarındaki bireylerin grup içindeki rollerinin, müzikal başarı üzerindeki etkisi. *Folklor/Edebiyat*, 19 (74), 199-215.
- Aydoğdu, Ü. R. & Karamustafaoğlu, O. & Bülbül, Ş. M. (2017). Akademik araştırmalarda araştırma yöntemleri ile örneklem ilişkisi: doğrulayıcı doküman analizi örneği. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 556-565. <https://doi.org/10.14582/DUZGEF.1803>
- Biber Öz, N. (2001). İnsanın kültürel gelişiminde müzik eğitiminin önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 101-106.
- Biber Öz, N. (2001). Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda orkestra-oda müziği eğitiminde yaylı çalgıların yeri ve önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 93-99.
- Büyükkayıcı, G.E. (2004). *Türkiye’deki eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dalları yaylı çalgı öğrencilerinin günlük bireysel çalışma yöntemleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş. (2005). Anket geliştirme. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2) , 133-151. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tebd/issue/26124/275190> sayfasından erişilmiştir.
- Doğan, C. & Tecimer, B. (2019). *Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Öğrencilerinin Müzik Performans Kaygı Düzeyleri (Ankara-Gazi Üniversitesi Örneği)*. Bartın

University Journal of Faculty of Education, 8(2), 507-523.
<https://doi.org/10.14686/buefad.435272>

Efe, M., Bilgin, S. & Sonsel, Ö.B. (2019). Orkestra ve oda müziği eğitim repertuarı sorununa yönelik piyanodan yaylı çalgılar orkestrasına aktarım modelleri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(97), 246-262.

Ergin, E. (2016). Klasik Gitar Eğitiminde Karşılaşılan Önkol Hastalıklarına İlişkin Öğrenci Görüşleri. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education (IJTASE)*, 5(2).

Ertem, Ş. (1997). *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü'ndeki Piyano Eğitiminde Müzikalite Kavramının Önemi ve Oluşumunun İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Gökçen, G. (2021). *Yaylı çalgı icracılarının çalışma stratejilerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.

Göküstün, M. (2019). Oda müziği ve orkestra derslerinin profesyonel çalgıci yetiştirme sürecindeki önemi: yaylı çalgı sınıfı örnekleme. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7 (90), 27-33.

Günay, E. & Özdemir, M. (2003). *Müzik öğretimi teknolojisi ve materyal geliştirme*, (1.Baskı) İstanbul: Bağlam.

Günay, E. & Uçan, A. (1975). Mektuplar Yükseköğretim Eğitim Bilimleri Enstitüleri Mektup no.2, Ankara: Mektupla Öğretim Merkezi

Kıvrak, Y. (2003, Ekim). *Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarımızda Toplu Çalma/Söyleme Derslerindeki Repertuar Sorunu*. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, İnönü Üniversitesi, Malatya.
https://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/Y-Kivrak_1.html sayfasından erişilmiştir.

Kokotsaki, D.& Hallam, S. (2007). Higher education music students'perceptions of the benefits of participative music making, *Music Education Research*, 9(1), 93.
<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/14613800601127577> adresinden alınmıştır.

- Topoğlu, O. (2006). *Yaylı çalgı çalışma sürecinde eşlikli çalışmanın önemi ve viyolonsel için eşlikli parmak açma alıştırmaları*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Özmenteş, G. (2007, Eylül). *Müzikte Beden-Zihin İlişkisi*. Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi, Ankara.
- Özusta H.Ş. (1995). “Çocuklar İçin Durumlu-Sürekli Kaygı Envanteri Uyarlama”, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, *Türk Psikoloji Dergisi*, 10(34): 32-44.
- Parasız, G. (2010). Eğitim Müziği Eksenli Keman Öğretiminde Kullanılmakta Olan Çağdaş Türk Müziği Eserlerinin Tespitine Yönelik Bir Çalışma. *Sanat Dergisi*, 0(15): 19-24. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ataunigsfd/issue/2603/33508>
- Saraç, G. (2003). Öğrenme kuramlarına göre bir yaylı çalgı olarak viyolonsel eğitimi ve viyolonsel öğretim programı süreci. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 11, 25-37. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/217136>
- Say, A. (2012). Müzik tarihi. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Seçkin, M. (2020). *Yaylı çalgı öğrencilerinin yaşadıkları kas iskelet rahatsızlıkları ve farkındalık düzeyleri*. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Türk Dil Kurumu. (2005). Türkçe sözlük. Ankara: TDK.
- Uçan, A. (1997). Müzik eğitimi temel kavramlar ilkeler yaklaşımlar. Ankara: Müzik Ansiklopedisi
- Uslu, M. (2007, Eylül). Müzik eğitiminin kişilik ve sosyal gelişme açısından değerlendirilmesi. 38. Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi’nde sunulmuş bildiri. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Ankara.
- Yöndem, S. (2016). Müzik eğitiminde çalgı topluluklarının önemi ve işleyişi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16, 2568-2579.

EKLER

YAYLI ÇALGI EĞİTİMİNDE BİRLİKTE SESLENDİRMENİN ÖNEMİNE İLİŞKİN ÖĞRETİM ELEMANI GÖRÜŞLERİ ANKETİ

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalında danışmanım Doç. Dr. Gamze Elif TANINMIŞ ile yürüttüğüm yüksek lisans tez çalışmamın amacı, yaylı çalgı eğitiminde birlikte seslendirmenin önemine ilişkin öğretim elemanı görüşlerini tespit ederek bunların ne gibi değişkenlere göre farklılık gösterdiğini ortaya koymaktır. Bu çerçevede oluşturulan anket 17 sorudan oluşmaktadır. Sorulardan birisi açık uçlu, diğerleri çok seçeneklidir. Yanıtlama tek doğru seçeneği bulma, önem sırasına göre numaralandırma ve yanıtı yazma şeklindedir. Çok seçenekli sorular doğru ve uygun seçeneğin yanına (X) işareti konularak, sıralama soruları ise uygun kutucuğun yanına 1, 2, 3.....vb rakamları yazılarak ve açık uçlu soru da yanıtı yazılarak yanıtlanacaktır. Anketten elde edilen veriler başka bir amaç için kullanılmayacak ve kimse ile paylaşılmayacaktır.

Araştırmanın geçerli, güvenilir ve yararlanılabilir olması vereceğiniz yanıtların içtenlikli olmasına bağlıdır.

Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Araştırmacı

Aybüke KAYA

SORULAR

1. Cinsiyetiniz: ()Kadın ()Erkek

2. Görev yaptığınız yükseköğretim kurumunuz:

() Atatürk Üniversitesi

() Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

() Gazi Üniversitesi

() Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

() Pamukkale Üniversitesi

() Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

3. Unvanınız:

() Prof. Dr. () Doç.Dr. () Dr. Öğrt. Üyesi () Öğretim Görevlisi

4. Mesleki deneyiminiz:

() 0-5 yıl () 5-10 yıl () 10-15 yıl () 15 yıl ve üstü

5.Eğitimi verdiğiniz çalgı türü:

() Keman () Viyola () Viyolonsel () Kontrbas

6. Hangi çalgı topluluğunda/topluluklarında yer aldınız?

() İkili (Duo)

() Üçlü (Trio)

() Dörtlü (Quartet)

() Orkestra

() Diğer varsa belirtiniz.

7. Birlikte seslendirme veya toplu çalmaya ilişkin bir ders yürüttünüz mü?

() Evet () Hayır

8. Birlikte seslendirme çalışmalarına ilişkin dersinizi hangi sınıf düzeyinde yürütmektesiniz?

☐ Lisans

☐ Yüksek Lisans

☐ Doktora

9. Hangi algı topluluğunu alıştırdınız?

☐ İkili (Duo)

☐ Üçlü (Trio)

☐ Dörtlü (Quartet)

☐ Orkestra

☐ Diğer varsa belirtiniz.

10. Öğrencilerinizden birlikte seslendirme çalışmaları için talep geliyor mu?

☐ Evet

☐ Hayır

11. Birlikte seslendirme çalışmalarında öğrencilerinize eşlik ediyor musunuz?

☐ Evet

☐ Hayır

12. Öğrencilerinize sahne performansı ya da sınav için birlikte seslendirmeleri için eser veriyor musunuz?

☐ Evet

☐ Hayır

13. Birlikte seslendirme çalışmalarının öğrencinin müzikal gelişimine katkı sağladığını düşünüyor musunuz?

☐ Evet

☐ Hayır

14. Birlikte seslendirme çalışmalarının öğrencinin teknik gelişimine katkı sağladığını düşünüyor musunuz?

☐ Evet

☐ Hayır

15. Birlikte seslendirme çalışmalarının öğrencinin motivasyonunun artmasında etkili olduğunu düşünüyor musunuz?

☐ Evet

☐ Hayır

16. Birlikte seslendirme çalışmalarıyla öğrencilerinizin performans kaygınızda azalma oluyor mu?

☐ Evet

☐ Hayır

17. Birlikte seslendirme çalışmalarında sizce dikkat edilmesi gereken en önemli hususlar nelerdir? (Önem sırasına göre numaralandırınız.)

- () Birlikte seslendirme çalışmalarının alanında uzman bir rehber eşliğinde yapılması önemlidir.
- () Grup üyelerinin düzenli olarak çalışmalara katılması önemlidir.
- () Grup üyelerinin çalışmalara kendi partilerini çalışmış olarak gelmeleri önemlidir.
- () Grup üyelerinin sadece kendi partilerini doğru çalmaları önemlidir.
- () Grup üyelerinin çalarken sadece kendi partilerine odaklanmayıp diğer üyelerin çaldıklarını da dinlemeleri önemlidir.
- () Eser seçiminde grup üyelerinin istekleri dikkate alınmalıdır.
- () Seçilen eserin grup üyelerinin teknik ve müzikal düzeyine uygunluğu önemlidir.
- () Grup üyelerinin sadece aynı anda çalmaları önemlidir.
- () Grup üyelerinin temiz çalmaları önemlidir.
- () Grup üyelerinin gürlük terimlerini aynı anda uygulamaları önemlidir.
- () Çalınacak eserin üzerindeki parmak numaralarını ve yayları uygulanması önemlidir.
- () Eserdeki parmak numaralarının ve yayların öğrencinin düzeyine uygun hale getirilmesi önemlidir.
- () Grup üyelerinin çalınacak eseri dinlemeleri önemlidir.
- () Eserin belirtildiği tempoda çalınması önemlidir.
- () Eserin içerdiği tekniklerin doğru uygulanması önemlidir.

18. Birlikte seslendirme çalışmalarının öğrencilerin bireysel gelişimine katkı sağladığını düşünüyor musunuz? Kısaca açıklayınız.

YAYLI ÇALGI EĞİTİMİNDE BİRLİKTE SESLENDİRMENİN ÖNEMİNE İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ ANKETİ

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalında danışmanım Doç. Dr. Gamze Elif TANINMIŞ ile yürüttüğüm yüksek lisans tez çalışmamın amacı, yaylı çalgı eğitiminde birlikte seslendirmenin önemine ilişkin öğrenci görüşlerini tespit ederek bunların ne gibi değişkenlere göre farklılık gösterdiğini ortaya koymaktır. Bu çerçevede oluşturulan anket 27 sorudan oluşmaktadır. Sorulardan birisi açık uçlu, diğerleri çok seçeneklidir. Yanıtlama tek doğru seçeneği bulma, önem sırasına göre numaralandırma ve yanıtı yazma şeklindedir. Çok seçenekli sorular doğru ve uygun seçeneğin yanına (X) işareti konularak, sıralama soruları ise uygun kutucuğun yanına 1, 2, 3.....vb rakamları yazılarak ve açık uçlu soru da yanıtı yazılarak yanıtlanacaktır. Anketten elde edilen veriler başka bir amaç için kullanılmayacak ve kimse ile paylaşılmayacaktır.

Araştırmanın geçerli, güvenilir ve yararlanılabilir olması vereceğiniz yanıtların içtenlikli olmasına bağlıdır.

Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Araştırmacı

Aybüke KAYA

SORULAR

1. Cinsiyetiniz: () Kız () Erkek

2. Mezun olduğunuz ortaöğretim kurumu:

() Anadolu Teknik ve Meslek Liseleri

() Fen Liseleri

() Güzel Sanatlar Liseleri

() İmam Hatip Liseleri

() Sosyal Bilimler Liseleri

3. Öğrenim gördüğünüz yükseköğretim kurumu:

() Atatürk Üniversitesi

() Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

() Gazi Üniversitesi

() Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

() Pamukkale Üniversitesi

() Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

4. Sınıfınız:

() 1.sınıf () 2.sınıf () 3.sınıf () 4.sınıf

5. Eğitim aldığınız çalgının adı:

() Keman () Viyola () Viyolonsel () Kontrbas

6. Ne kadar zamandır çalgı eğitimi almaktasınız?

() 1 yıl ve daha az () 2 yıl () 3 yıl () 4 yıl ve daha fazla

7. Çalgınıza hangi sıklıkta çalışıyorsunuz?

() Her gün () İki üç günde bir () Haftada bir

8. Çalgınıza hâkim olduğunuzu düşünüyor musunuz?

() Evet () Hayır

9. Çalgınıza hakimiyet düzeyinizi nasıl ifade edersiniz?

() Hiç () Zayıf () Orta () İyi () Çok iyi

10. Daha önce hiç bir çalgı topluluğunda yer aldınız mı?

() Evet () Hayır

11. Hangi çalgı topluluğunda/topluluklarında yer aldınız?

() İkili (Duo)

() Üçlü (Trio)

() Dörtlü (Quartet)

() Orkestra

() Diğer varsa belirtiniz.

12. Birlikte seslendirmeden keyif alıyor musunuz?

() Evet () Hayır

13. Birlikte seslendirme çalışmalarında grup arkadaşlarınızla birlikte ortak zaman bulmada sorun yaşıyor musunuz?

() Evet () Hayır

14. Bulduğunuz zamanlarda bireysel seslendirmeye göre verimli çalışma ortamı oluşturabiliyor musunuz?

() Evet () Hayır

15. Birlikte seslendirmenin müzikal gelişiminize katkı sağladığını düşünüyor musunuz?

() Evet () Hayır

16. Birlikte seslendirmenin teknik gelişiminize katkı sağladığını düşünüyor musunuz?

() Evet () Hayır

17. Birlikte seslendirme çalışmalarının motivasyonunuzun artmasında etkili olduğunu düşünüyor musunuz?

() Evet () Hayır

18. Birlikte seslendirme çalışmalarıyla performans kaygınızda azalma oluyor mu?

() Evet () Hayır

19. Birlikte seslendirme çalışmalarında hata yapmak sizi telaşlandırıyor mu?

() Evet () Hayır

20. Birlikte seslendirme çalışmalarından önce hangi ön hazırlıkları yapıyorsunuz? (Önem sırasına göre numaralandırınız.)

() Günlük çalgı çalışma süremi arttırırım.

() Günlük çalgı çalışmamdan sonra birlikte seslendireceğimiz eseri bir kez çalarım.

() Sadece birlikte seslendirme çalışmasından önce bir kere çalarım.

() Birlikte seslendirmede çalacağımız eseri mutlaka farklı yorumculardan dinlerim.

() Birlikte seslendirmede çalacağımız eserin zor pasajlarını belirleyerek onu destekleyecek teknik alıştırımlar yaparım.

() Çalacağımız eser için kendime uygun parmak numaraları belirlerim.

() Kayıtlı birlikte çalarak diğer partilerin ne çaldığına dikkat etmeye çalışırım.

() Ön hazırlık yapmadan direkt birlikte seslendirme çalışmalarında çalarım.

21. Birlikte seslendirme çalışmalarında nota takibini rahat yapabiliyor musunuz?

() Evet () Hayır

22. Birlikte seslendirme çalışmalarında parmak baskılarınızın temiz olmasını ne derecede önemsiyor musunuz?

() Hiç dikkat etmiyorum.

() Elimden geldiğince dikkat etmeye çalışıyorum.

() Çok dikkat ediyorum.

23. Birlikte seslendirmede gürlük terimlerine dikkat ediyor musunuz?

() Hiç dikkat etmiyorum.

() Elimden geldiğince dikkat etmeye çalışıyorum.

() Çok dikkat ediyorum.

24. Birlikte seslendirmede hız terimlerine dikkat ediyor musunuz?

- ☐ Hiç dikkat etmiyorum.
- ☐ Elimden geldiğince dikkat etmeye çalışıyorum.
- ☐ Çok dikkat ediyorum.

25. Birlikte seslendirmede eserdeki parmak numarası ve yay yazımlarını dikkate alıyor musunuz?

- ☐ Eser üzerindeki yazılı parmak numaralarını ve yayları olduğu gibi uygulayım.
- ☐ Eser üzerindeki yazılı parmak numaralarını ve yayları kendime göre değiştiririm.
- ☐ Grup arkadaşlarımla birlikte uygun olan parmak numaralarına ve yaylara birlikte karar veririz.
- ☐ Bizi çalıştıran öğretim elemanının önerdiği parmak numaralarını ve yayları kullanırım.

26. Birlikte seslendirme çalışmalarında sizce dikkat edilmesi gereken en önemli hususlar nelerdir? (Önem sırasına göre numaralandırınız.)

- ☐ Birlikte seslendirme çalışmalarının alanında uzman bir rehber eşliğinde yapılması önemlidir.
- ☐ Grup üyelerinin düzenli olarak çalışmalara katılması önemlidir.
- ☐ Grup üyelerinin çalışmalara kendi partilerini çalışmış olarak gelmeleri önemlidir.
- ☐ Grup üyelerinin sadece kendi partilerini doğru çalmaları önemlidir.
- ☐ Grup üyelerinin çalarken sadece kendi partilerine odaklanmayıp diğer üyelerin çaldıklarını da dinlemesi önemlidir.
- ☐ Eser seçiminde grup üyelerinin istekleri dikkate alınmalıdır.
- ☐ Seçilen eserin grup üyelerinin teknik ve müzikal düzeyine uygunluğu önemlidir.
- ☐ Grup üyelerinin sadece aynı anda çalmaları önemlidir.
- ☐ Grup üyelerinin temiz çalmaları önemlidir.
- ☐ Grup üyelerinin gürlük terimlerini aynı anda uygulamaları önemlidir.
- ☐ Çalınacak eserin üzerindeki parmak numaralarını ve yayları uygulamak yeterlidir.

() Grup üyelerinin çalınacak eseri dinlemeleri önemlidir.

27. Birlikte seslendirme çalışmalarının bireysel gelişiminize katkı sağladığını düşünüyor musunuz? Kısaca açıklayınız.

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Komisyonu

Ek-2

Sayı : E-77082166-302.08.01-475669
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı

07.10.2022

Dağıtım Yerlerine

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı **Yüksek Lisans Öğrencisi Aybüke KAYA'nın, Doç.Dr.Gamze Elif TANINMIŞ**, danışmanlığında yürüttüğü **“Yaylı Çalgı Eğitiminde Birlikte Seseleştirmenin Önemi İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri”** adlı tez çalışması ile ilgili konu Komisyonunuzun **04.10.2022** tarih ve **16** sayılı toplantısında görüşülmüş olup,

İlgilinin çalışmasının, yapılması planlanan yerlerden izin alınması koşuluyla yapılmasında etik açıdan bir sakınca bulunmadığına oybirliği ile karar verilmiş ve karara ilişkin imza listesi ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Araştırma Kod No: 2022 - 1097

Prof. Dr. İsmail KARAKAYA
Komisyon Başkanı

Ek:1 Liste

DAĞITIM

Gereği:

Sayın Doç. Dr. Gamze Elif TANINMIŞ

Bilgi:

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : E-29202147-000-2200364794

04.11.2022

Konu : Anket İzni (Aybüke KAYA)

REKTÖRLÜK MAKAMINA
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 02.11.2022 tarihli ve E-88179374-000-2200362280 sayılı belge.

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Aybüke KAYA'nın, "Yaylı Çalgı Eğitiminde Birlikte Seslendirmenin Önemine İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri" başlıklı tez çalışması kapsamında Fakültemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında uygulama yapma talebi, ders akışını bozmayacak şekilde bizzat kendisi yapması koşuluyla Dekanlığımızca uygun görülmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr. Ufuk ŞİMŞEK
Dekan

Evrak Tarih ve Sayısı: 07.11.2022-E.504124

Evrak Tarih ve Sayısı: 03.11.2022-E.501838

T.C.
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-79594239-302.14-2200161117
Konu : Anket (Aybüke KAYA)

Ek-2
02.11.2022

GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

- İlgi : a) 25.10.2022 tarihli ve 17311665-044.08.01-E.493273 sayılı yazınız.
b) Eğitim Fakültesi Dekanlığının 02.11.2022 tarihli ve E-44243253-044-2200160552 sayılı yazısı.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Aybüke KAYA'nın, Doç. Dr. Gamze Elif TANINMIŞ danışmanlığında yürüttüğü "Yaylı Çalgı Eğitiminde Birlikte Seslendirmenin Önemine İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri" başlıklı tez çalışması kapsamında Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitim Anabilim Dalı bünyesinde uygulama yapma talebinin uygun görüldüğüne ilişkin Eğitim Fakültesi Dekanlığı'nın ilgi (b) yazısı ilişiktir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Aydın HİM
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek: Yazı (2 Sayfa)

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölüm Başkanlığı

Sayı : E-87908266-044-499337
Konu : Anketler (Aybûke KAYA)

02.11.2022

GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi : 28.10.2022 tarihli ve 89377925-044- 495046 sayılı yazı.

İlgide kayıtlı yazı gereğince; Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Aybüke KAYA'nın, tez çalışması kapsamında uygulama yapma talebi Bölüm Başkanlığımızca uygun görülmüş olup Anabilim Dalı Başkanlığının görüşü ilişikte gönderilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Türker EROĞLU
Bölüm Başkanı

Evrak Tarih ve Sayısı: 07.11.2022-E.504124

Evrak Tarih ve Sayısı: 04.11.2022-E.503040

T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-28677689-000-501171
Konu : Anketler (Aybûke KAYA)

Ek-6
03.11.2022

GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : a) 25.10.2022 tarihli ve 17311665-044.08.01-E.493273 sayılı yazınız
b) EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞI'nın 02.11.2022 tarihli ve E-89241861-000-500640 sayılı yazısı

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Aybûke KAYA'nın "Yaylı Çalgı Eğitiminde Birlikte Seslendirmenin Önemine İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri" konulu tez çalışması kapsamında araştırmalarını Üniversitemiz Eğitim Fakültesi ilgili öğrencilerine uygulaması uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Mustafa NURSOY
Rektör a.
Rektör Yrd.

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 07.11.2022-E.504124

Evrak Tarih ve Sayısı: 07.11.2022-E.504004

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Ek-7

Sayı : E-93282220-044-282123
Konu : Tez Uygulama İsteği-Aybüke KAYA

07.11.2022

GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Dekanlığının 02.11.2022 tarihli ve E-62297456-044-281130 sayılı yazısı.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Aybüke KAYA'nın "Yaylı Çalgı Eğitiminde Birlikte Seslendirmenin Önemine İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri" başlıklı tez çalışmasını Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Elemanlarına ve Öğrencilerine uygulama isteği, Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Ahmet KUTLUHAN
Rektör

Ek: İlgili Yazı ve Ekleri (27 Sayfa)

Evrak Tarih ve Sayısı: 07.11.2022-E.504124

Evrak Tarih ve Sayısı: 03.11.2022-E.501613

T.C.
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Ek-3

Sayı : E-75548883-044-279241
Konu : Anket Uygulaması (Aybüke KAYA)

02.11.2022

GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 25.10.2022 tarih ve 493273 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı Öğrencisi Aybüke KAYA'nın Doç.Dr.Gamze Elif TANINMIŞ'ın danışmanlığında yürüttüğü "Yaylı Çalgı Eğitiminde Birlikte Seslendirmenin Önemine İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri" başlıklı tezi kapsamında, Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Akademisyen ve öğrencileri ile bilimsel çalışma yapma isteği uygun görülmüştür.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Şenay BAYDAŞ
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek: Anket Uygulaması (Aybüke KAYA) Hk. (1 sayfa)

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...

